



DNA OPEN RUIMTE

BELEIDSPLAN RUIMTE DEINZE

ONTWERP ONDERZOEKSRAPPORT

MEI 2026

COLOFON

College van burgemeester en schepenen

Rutger De Reu
Jan Vermeulen
Sofie D'hondt
Nathalie Lambrecht
Johan Cornelis
Marleen Vanlerberghe
Bart Van Thuyne
Bruno Dhaenens
Conny De Spiegelaere

Contact

Stad Deinze
Dienst stedenbouw en wonen
Brielstraat 2, 9800 Deinze
www.deinze.be
omgeving@deinze.be

Inhoudelijke uitwerking

OMGEVING
LANDSCAPE ARCHITECTURE • URBANISM

Versie

Onderzoeksrapport (O)

DNA OPEN RUIMTE

BELEIDSPLAN RUIMTE DEINZE

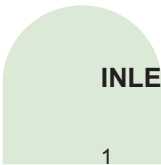
LEESWIJZER

Dit rapport bestaat uit een inleidend hoofdstuk dat kort definieert wat wordt verstaan onder de open ruimte en de bebouwde ruimte en hoe zij kunnen worden weergegeven.

Een tweede deel bevat de analyse van de open ruimte op vlak van fysische en antropogene kenmerken.

Het derde hoofdstuk bevat de aanduiding van de landschapseenheden, als resultante van het analysedeel. Voor elke landschapseenheid wordt het DNA weergegeven.

INHOUD



INLEIDING

1	KADER	10
2	OPEN RUIMTE DEINZE	10
3	METHODOLOGIE	12



ANALYSE

1	INTRODUCTIE	18
2	FYSISCHE KENMERKEN	30
3	ANTROPOGENE KENMERKEN	36



WAARDERING

1	AANDUIDING LANDSCHAPSEENHEDEN	48
2	DNA PER LANDSCHAPSEENHEID	50



INLEIDING

1	KADER	10
2	OPEN RUIMTE DEINZE	10
2.1	DEFINITIE	10
2.2	AANDUIDING	10
3	METHODOLOGIE	12
3.1	ANALYSE	12
3.2	WAARDERING	14
3.3	VISIEVORMING EN ACTIES	15

1 KADER

De open ruimte in Deinze raakt steeds meer versnipperd en dreigt verder te verdwijnen door een toenemend ruimtebeslag¹ van infrastructuur, uitbreidende bedrijvigheid en nieuwe woonontwikkelingen. Bijkomend heeft de open ruimte een **belangrijke rol** te vervullen op vlak van **klimaat**. Naast het beheersen van extremere weersomstandigheden zoals droogte, overstromingen en hitte, moet de open ruimte ook voldoende worden ingezet voor **koolstofcaptatie en emissiereductie**.

Een **maximaal behoud van de open ruimte staat aldus voorop**. Om deze reden is de open ruimte van Deinze gedefinieerd.

Naast de vrijwaring van de open ruimte, is het ook belangrijk de **open ruimte te versterken**. Het DNA van de openruimtegebieden in Deinze is bepaald en moet als randvoorwaardelijk kader voor toekomstige ontwikkelingen dienen. Zo kan een **gedifferentieerd openruimtebeleid** worden gevoerd.

Voorliggende onderzoeksnota 'DNA open ruimte' geeft input aan het beleidskader open ruimte.

1. Ruimtebeslag is het deel van de ruimte dat ingenomen wordt door onze nederzettingen – dus dienend voor huisvesting, industrie, handel, diensten, transport, land- en tuinbouwinfrastructuur, zoals stallen en serres. Tuinen maken hier ook deel van uit. In tegenstelling tot de definitie van Vlaanderen worden parken in dit Beleidsplan Ruimte Deinze niet beschouwd als ruimtebeslag. Ruimtebeslag is het deel van de ruimte dat ingenomen wordt door onze nederzettingen – dus dienend voor huisvesting, industrie, handel, diensten, transport, land- en tuinbouwinfrastructuur, zoals stallen en serres. Tuinen maken hier ook deel van uit. In tegenstelling tot de definitie van Vlaanderen worden parken in dit Beleidsplan Ruimte Deinze niet beschouwd als ruimtebeslag.

2 OPEN RUIMTE DEINZE

2.1 DEFINITIE

De **open ruimte** wordt beschouwd als een aanduiding van het geheel van robuust samenhangende gebieden waar de onbebouwde ruimte primeert. Het is bijgevolg niet zo dat er geen bebouwing in kan voorkomen. Geïsoleerde, versnipperde of uitwaaiende bebouwingsvormen die niet zijn gekoppeld aan een compacte dorpskern of bedrijventerrein, vormen een onderdeel van de open ruimte. Deze openruimtegebieden vertonen een zekere samenhang die moet worden gevrijwaard en versterkt om veerkrachtig en robuust te zijn. Hun behoud is essentieel om in te spelen op toekomstige sociaaleconomische, klimatologische en maatschappelijke uitdagingen.

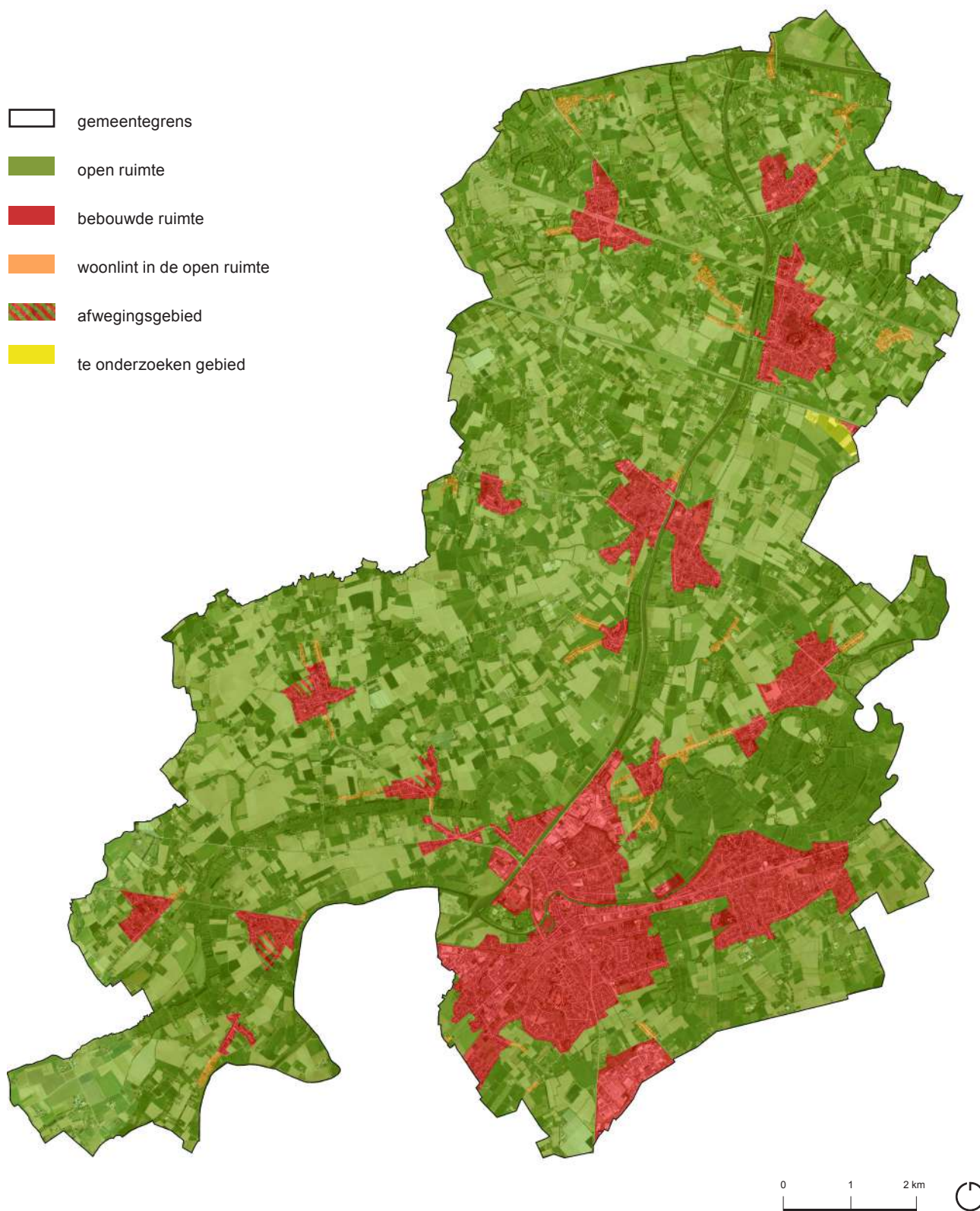
2.2 AANDUIDING

Om duidelijk te maken wat wordt bedoeld met de open ruimte in Deinze en om het bijkomende ruimtebeslag² van allerlei harde functies in die open ruimte te kunnen monitoren, wordt de open ruimte gedetailleerd beschreven en op kaart weergegeven. Op die manier wordt wolligheid vermeden. Voor deze open ruimte wil Deinze de ambities scherp stellen. Deinze zet in op het **maximaal behoud** ervan vandaag en in de toekomst. Indien nieuwe juridische en planologische instrumenten het mogelijk maken om een hoger ambitieniveau na te streven (bijvoorbeeld via verhandelbare ontwikkelingsrechten), dan zal Deinze nagaan of zij deze kan inzetten om de open ruimte meer robuust te maken.

De **kaart 'aanduiding van de open ruimte en de bebouwde ruimte'** geeft aan waar dus een openruimtebeleid wordt gevoerd. Deinze geeft via deze kaart aan dat de gebieden die tot de open ruimte behoren, ook in de toekomst maximaal open moeten blijven. Zij zijn voornamelijk voorbestemd voor zachte bestemmingen en bijkomend ruimtebeslag moet er maximaal worden vermeden.

Meer informatie over hoe deze aanduiding is gebeurd, is terug te vinden in de onderzoeksrapport 'aanduiding open en bebouwde ruimte Deinze'.

De open ruimte is dan ook het onderwerp van dit onderzoeksrapport.



kaart 1 aanduiding van open ruimte en bebouwde ruimte Deinze

3 METHODOLOGIE

Het onderzoek van het DNA van de open ruimte legt de basis voor het uitstippelen van een gedifferentieerd openruimtebeleid, met accenten per landschapseenheid. Het vormt een onderzoek in het kader van de opmaak van het beleidskader open ruimte. In voorliggend deel lichten wij toe welke methodologie is gebruikt voor de analyse van het DNA van de open ruimte.

3.1 ANALYSE

3.1.1 INTRODUCTIE

Situering

Een situering maakt duidelijk hoe de open ruimte van Deinze in een ruimere omgeving is gelegen. De grote landschappelijke structuren worden in beeld gebracht.

Historische evolutie

De analyse van de historische evolutie onderzoekt het ontstaan van een landschap - zijnde bebouwde en onbebouwde open ruimte - en de wijzigingen die het doormaakte tot op vandaag. Het is essentieel voldoende aandacht te besteden aan dergelijke landschapstransformaties die verduidelijken hoe de open ruimte er oorspronkelijk uitzag, hoe zij functioneerde en doorheen de jaren transformeerde. De analyse focust niet alleen op de open ruimte maar ook op het bebouwde gebied en de infrastructuur. Deze zijn immers vaak de grootste oorzaak van versnippering en teloorgang van de open ruimte.

3.1.2 MATERIËLE ASPECTEN

Materiële aspecten zijn waarneembaar en vaak ook tastbaar op het terrein en dus relatief eenvoudig weer te geven.

Fysische kenmerken

De analyse van de fysische kenmerken onderzoekt de natuurkundige processen in relatie tot het huidige landschap. Bodem, reliëf en water zijn fysische elementen die het landschap hebben gevormd. De mens heeft hier in principe geen tot weinig impact op. De fysische elementen bepalen veeleer hoe de mens het landschap kan gebruiken.

Antropogene kenmerken

De open ruimte wordt onderzocht en geclassificeerd op basis van een erkende methodiek 'landscape character assessment (LCA)'. Deze methodiek richt zich op de identificatie van diverse landschapseenheden en verklaart hoe de unieke combinatie van verschillende landschapskenmerken een landschap bepaalt.

De landschapseenheden worden onderscheiden op basis van volgende kenmerken: percelering, bodembezetting en landgebruik, kleine landschapselementen, beleving, enz. De bodembezetting kan variëren van bebouwing, bos, akker, grasland, enz. De manier waarop zij wordt gebruikt, is beeldbepalend voor het landschap. Zo kan een grasland voor landbouwactiviteit worden gebruikt, als sportveld worden benut of als waardevol natuurgebied dienen. Het landbouwgebruik toont waar welke gewassen worden geteeld en waar landbouwzetels gevestigd zijn. Natuurgebieden worden afhankelijk van hun waardering aangeduid als biologisch waardevolle tot minder waardevolle gebieden of worden beschermd op Vlaams of Europees niveau, respectievelijk VEN-gebieden en Natura 2000-gebieden.

Met behulp van cartografisch materiaal, orthofoto's, terreinbezoeken en input van stakeholders worden de kenmerken van de open ruimte beschreven. Zij vormen de basis voor de aanduiding van landschapseenheden.

3.1.3 IMMATERIËLE ASPECTEN

Onder immateriële aspecten kan de 'genius loci' worden verstaan. Welke verhalen zijn inherent verbonden aan een openruimtegebied? Welke figuren leven er voort en hebben er sporen achtergelaten? Wat zijn lokale gebruiken, feesten, markten, stoeten, ceremonies die mee de eigenheid ervan bepalen? Hoe wordt de open ruimte beleefd en ervaren? Het opsporen van deze elementen vormt een bijkomende laag in het bepalen van het DNA.

Het opsporen van deze elementen vormt een bijkomende laag in het bepalen van het DNA. Zij worden bevraagd tijdens de 'Ronde van de Dorpen' met bewoners en stakeholders van Deinze.

3.1.4 SYNTHESKAART

De bestaande toestand is weergegeven in een allesomvattende syntheseskaart die de bestaande toestand van de open ruimte illustreert.



3.2 WAARDERING

3.2.1 AANDUIDING VAN DE LANDSCHAPSEENHEDEN

Met behulp van alle voorgaande analyses worden verschillende landschapseenheden aangeduid. Een landschapseenheid is een openruimtegebied met gelijke landschapskenmerken die een samenhangend geheel vormt en zich daardoor onderscheidt van andere landschapseenheden. Aan zo'n landschapseenheid kan een specifiek ruimtelijk beleid worden gekoppeld.

De aanduiding mag niet als een vaste grens worden aangezien maar veeleer als een indicatieve grens waarbij het landschap lijkt over te gaan in een ander soort landschap. Deze 'grens' tracht met andere woorden een onderscheid te maken tussen de diverse landschapseenheden op vlak van morfologische eigenschappen. Dit betekent dat de aangeduide landschapseenheden geen een-op-een relatie vertonen met andere afbakeningseenheden zoals grote eenheden natuur van het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN). Het is ook belangrijk de landschapseenheden te plaatsen in een ruimere context. Zij stoppen niet aan de gemeentegrens.

3.2.2 DNA VAN DE OPEN RUIMTE

Per landschapseenheid worden de identiteitsbepalende kenmerken verduidelijkt. Deze kenmerken liggen aan de basis voor de aanduiding en zijn met andere woorden karakteristiek voor die bepaalde landschapseenheid. Zij vormen het DNA.

3.3 VISIEVORMING EN ACTIES

3.3.1 AMBITIES

Voor de hele open ruimte kunnen er enkele generieke ambities worden uitgeschreven. Bepaalde ontwikkelingsperspectieven zijn in de hele open ruimte van Deinze of net nergens wenselijk, ongeacht in welke landschapseenheid ze zijn gelegen. Daarbovenop zijn er enkele (gebieds)specifieke ambities voor elke landschapseenheid.

3.3.2 VISIE EN MOGELIJKE INRICHTINGSPRINCIPES

Het DNA van elke landschapseenheid is een belangrijke basis om aan te geven waar en op welke wijze nieuwe ontwikkelingen voor een openruimtegebied mogelijk zijn. Dit gedifferentieerd openruimtebeleid doet onder meer uitspraken met betrekking tot het bijkomende ruimtebeslag, het maximaal vrijwaren en het veerkrachtig inrichten van de open ruimte. Het kan gaan om ontwikkelingen die:

- op de juiste plek komen
- het DNA respecteren en qua schaal inpasbaar zijn
- kwaliteit toevoegen in plaats van te vernietigen.

Afhankelijk van de eigenheid van elke landschapseenheid op zich, het DNA, spelen of zullen verschillende actoren een rol spelen in de open ruimte. Op welke manier en binnen welke randvoorwaarden zij een plaats kunnen krijgen, is afhankelijk van de draagkracht en de kwetsbaarheid van de landschapseenheid.

Enkele randvoorwaarden of inrichtingsprincipes zullen in alle openruimtegebieden van Deinze van toepassing zijn, andere zullen specifiek in een bepaalde landschapseenheid relevant zijn. Deze specifieke inrichtingsprincipes voor een landschapseenheid worden in een conceptueel beeld gevisualiseerd. Deze beelden illustreren in welke mate en op welke wijze de open ruimte kan ontwikkelen in een bepaalde landschapseenheid zonder het DNA ervan te verzwakken.

3.3.3 ACTIES

Tenslotte wordt de visie verder uitgewerkt in acties. Overkoepelend voor de hele Deinse open ruimte maar ook gebiedsspecifiek per landschapseenheid, worden concrete acties geformuleerd waar Deinze verder mee aan de slag kan. Het kan gaan om zowel acties op lange termijn als op korte termijn. Er wordt nagegaan welke beleidsinstrumenten kunnen worden ingezet om deze acties waar te maken.

De visie, de inrichtingsprincipes en de acties zijn onderdeel van het beleidskader 'open ruimte'.





ANALYSE

1	INTRODUCTIE	18
1.1	RUIMTELIJKE CONTEXT	18
1.2	HISTORISCHE EVOLUTIE	20
2	FYSISCH KENMERKEN	30
2.1	WATER	30
2.2	BODEM	32
2.3	RELIËF	34
3	ANTROPOGENE KENMERKEN	36
3.1	HARDE FUNCTIES IN DE OPEN RUIMTE	36
3.2	LANDBOUW	38
3.3	NATUUR	40
3.4	RECREATIE	44

1 INTRODUCTIE

1.1 RUIMTELIJKE CONTEXT

1.1.1 TRADITIONELE LANDSCHAPPEN

Deinze is ontsprongen aan de Leie. De geografische indeling volgens traditionele landschappen geeft een duidelijke indicatie van de regionale verscheidenheid van historisch gegroeide cultuurlandschappen. In Deinze zijn er verschillende te onderscheiden.

Zandleem- en leemstreek

De Zandleem- en leemstreek ligt centraal op het grondgebied van Deinze en is op te delen in twee deelgebieden. Ten noorden van de Leievallei ligt het 'Plateau van Tielt' en in het zuidwestelijk deel onder de Leievallei ligt het 'Land van Roeselare-Kortrijk'. Het Plateau van Tielt wordt gekenmerkt door een zacht golvend open landschap met verspreide bebouwing. Kleine landschapselementen en bossen ontbreken. Het Land van Roeselare-Kortrijk is meer verstedelijkt en versnipperd door infrastructuur en bebouwing. Ook hier zijn er weinig tot geen kleine landschapselementen aanwezig.

Zandstreek binnen de Vlaamse Vallei

De meest noordelijke en zuidelijke uiteinden van Deinze behoren tot het traditioneel landschap 'Zandstreek binnen de Vlaamse Vallei'. Het zuidelijk deel ligt in 'Zandig Leie-Schelde interfluvium', gekenmerkt door een microreliëf langs de valleiranden en een vlak interfluvium. Heel wat knotbomen en de talrijke kasteelparken zijn beeldbepalend. Het noordelijke punt van Deinze is onderdeel van het 'Stratendorpengebied van Waarschoot'. Dit is een vrij vlak landbouwlandschap waar boomkwekerijen en bloementeel kenmerkend zijn. Lintbebouwing langs de wegen zijn bepalend.

Scheldebekken zonder getijde

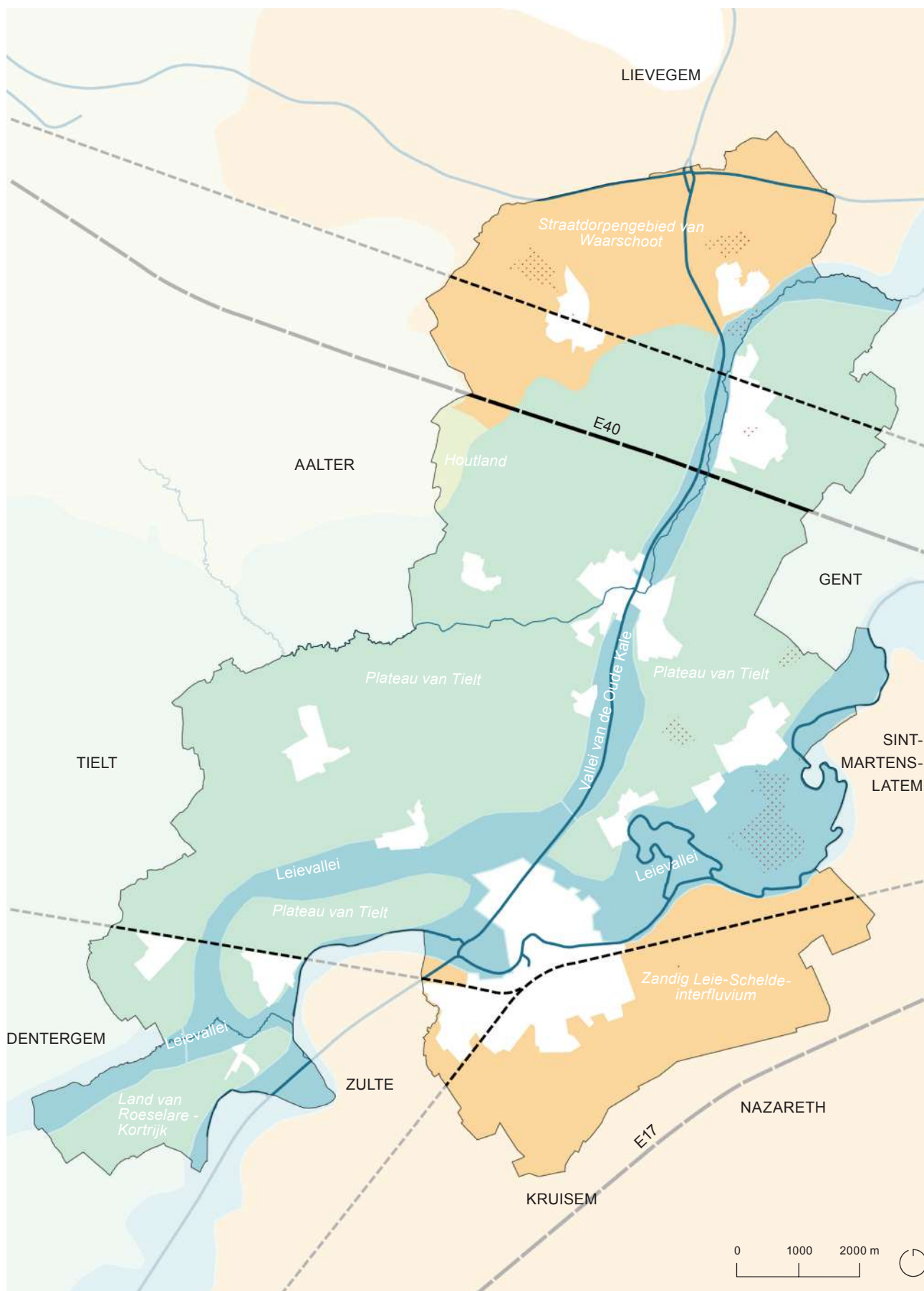
Een laatste, structuurbepalend traditioneel landschap is het Scheldebekken zonder getijde. Het omvat zowel de Leievallei als de Vallei van de Oude Kale. De Leie meandert doorheen Deinze en wordt gekenmerkt door structurerende valleiranden met lineair groen. Vlasroterijen en kastelen zijn identiteitsbepalend. Ook de Vallei van de Oude Kale kronkelt en wordt doorsneden door het kanaal. Hier is een afwisseling van bulken en kouters kenmerken. Kastelen en monumentale solitaire bomen zijn karakteristiek.

1.1.2 BOVENLOKAAL GROEN EN BLAUW NETWERK

In Deinze zijn er enkele belangrijke structuren die de stad verankeren met het omliggende landschap. Het Afleidingskanaal van de Leie (ook wel: Kanaal van Schipdonk) takt af van de Leie ter hoogte van het centrum van Deinze. Dit kanaal voert een groot deel van het Leiewater naar de Noordzee en is belangrijk voor de scheepvaart en de industrie. Ook de Leie, is bevaarbaar. Het deel stroomafwaarts van Deinze richt zich meer op pleziervaart en recreatie, en is ook ecologisch van groot belang. Poekebeek en Oude Kale zijn waterlopen van de eerste categorie. Deze waterstructuren zijn in vergelijking met bovengenoemde waterlopen minder visueel aanwezig in het landschap, doch een belangrijk onderdeel van het (boven)lokaal groen-blauw netwerk.

Gekoppeld aan de Oude Kalevallei is er een grote regionale boscluster: Markettebossen en Vinderhoutse bossen. Zij groeien uit tot een belangrijke groenpool tussen Gent en Deinze.





kaart 2 grotere landschappelijke structuren in en rond Deinze

bron: traditionele landschappen, grootschalig referentiebestand (GRB), aanduidingsobjecten



1.2 HISTORISCHE EVOLUTIE

Op basis van volgende historische kaarten worden de belangrijkste landschapstransformaties sinds de achttiende eeuw toegelicht.

1.2.1 DEINZE IN DE ACHTTIENDE EEUW

De waterlopen waren ten tijde van de Ferraris (1771) belangrijke, ruimtelijk structurerende elementen. Zij hadden een belangrijke rol in het ontstaan van de eerste nederzettingen van Deinze. De Leie kende een sterk meanderend verloop.

De grotere valleigebieden van onder meer de Leie en de oude Kale bestonden uit meersen. Deze meersengebieden komen goed overeen met wat vandaag de 'van nature overstroombare gebieden' zijn. Deze natte graslanden werden ingezet als graasweide, hooiland of voor de productie van vlas.

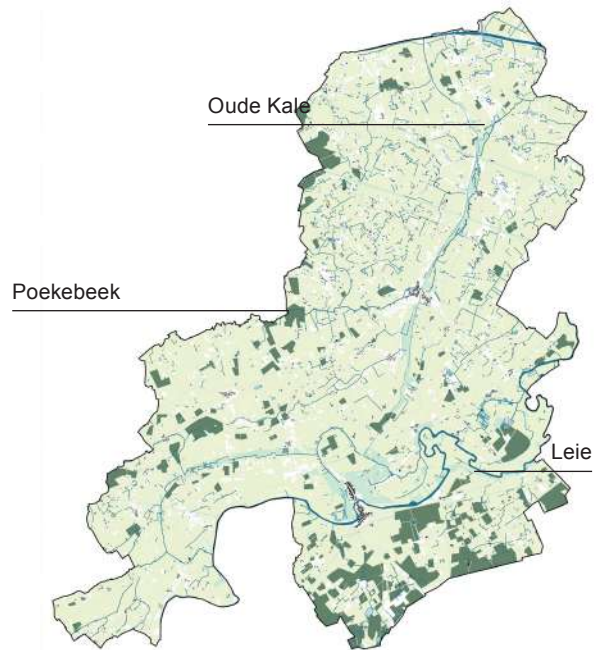
Buiten de valleigebieden lagen de gronden met de grootste productiviteit voor akkerbouw. Op welke manier het landschap zich hier naar (her)vormde verschilt binnen Deinze.

Ten noorden van de Leievallei wordt het landschap gekenmerkt door kleine percelen, die worden omzoomd met grachten en bomenrijen. De densiteit van het grachtenstelsel geeft aan dat de gronden hier van nature te vochtig waren om aan akkerbouw te kunnen doen.

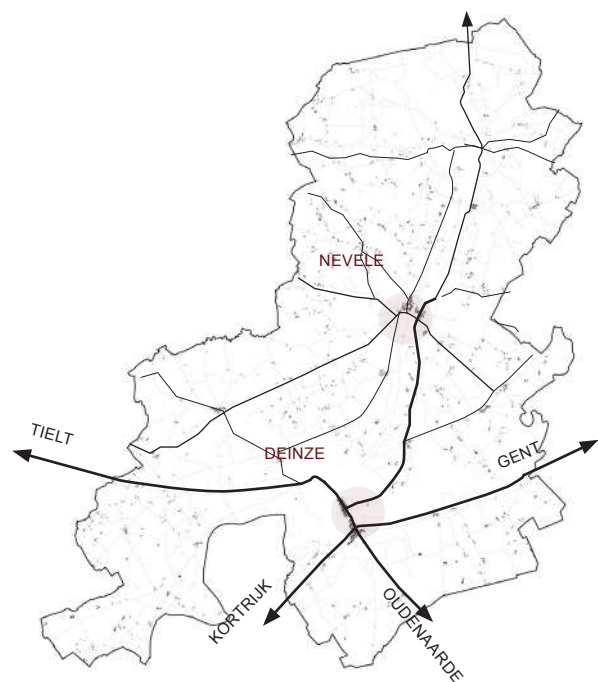
Centraal en in het zuidwesten van Deinze liggen kouterruggen met grotere percelen. De openheid van deze gebieden staat in contrast met de overige gebieden.

In het zuiden van de Leie is er een lappendeken van omzoomde akkers, weilanden en boscomplexen. Door de beboste percelen krijgt dit landschap een meer gesloten karakter, waardoor het zich onderscheidt van de eerdergenoemde openruimtegebieden.

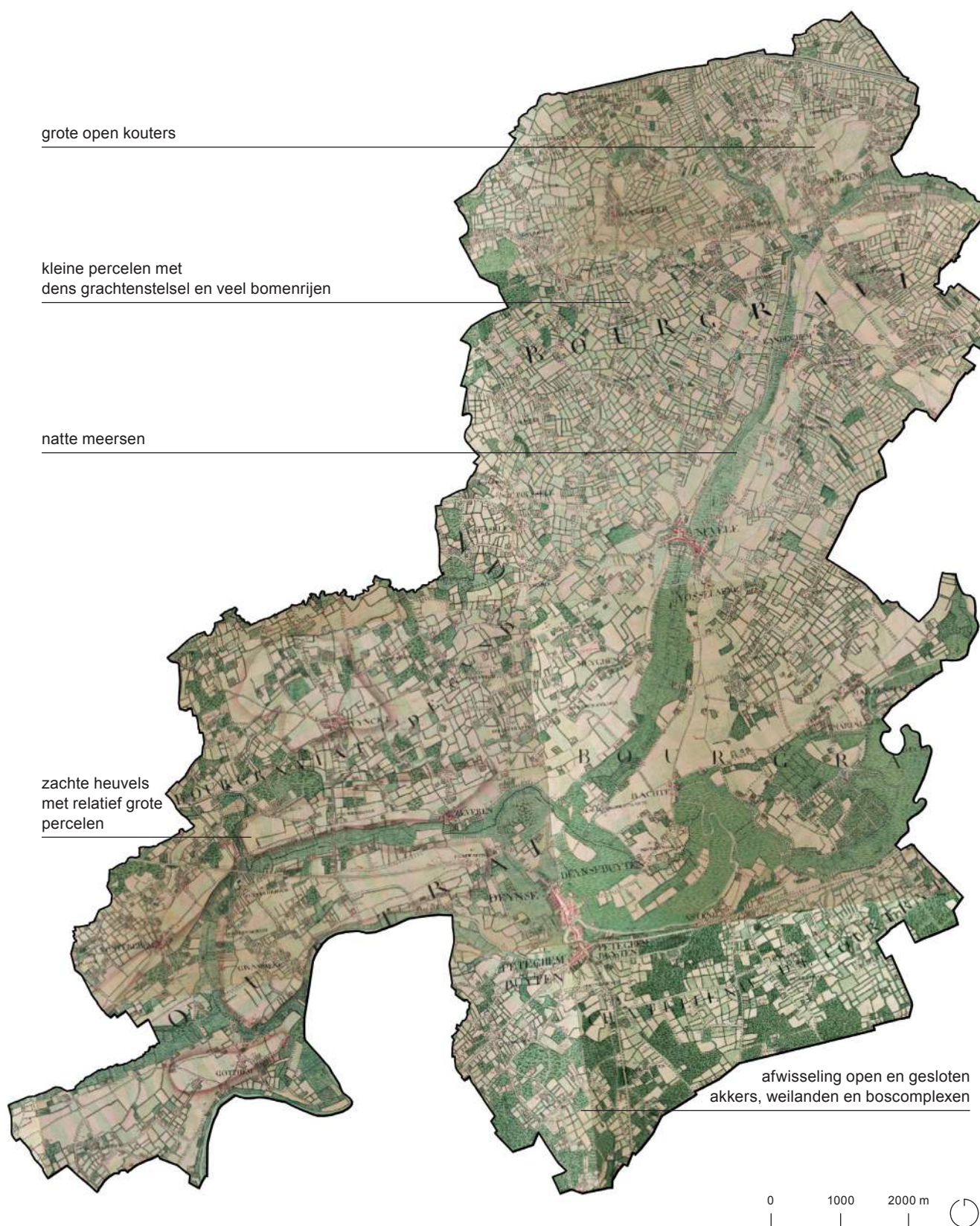
-  bos
-  meersen
-  landbouwgronden
-  water



kaart 3 landgebruik (de Ferrariskaart)



kaart 4 infrastructuur en bebouwing (de Ferrariskaart): Deinze en Nevele als belangrijkste (handels)knooppunten



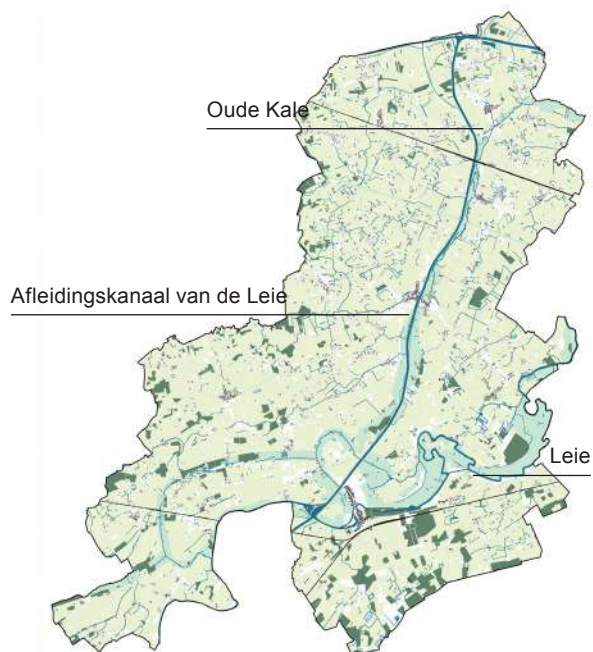
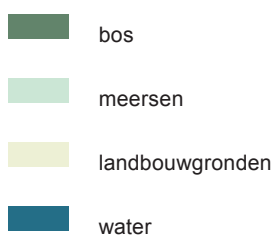
kaart 5 de Ferrariskaart (1777)

1.2.2 DEINZE IN DE NEGENTIENDE EEUW

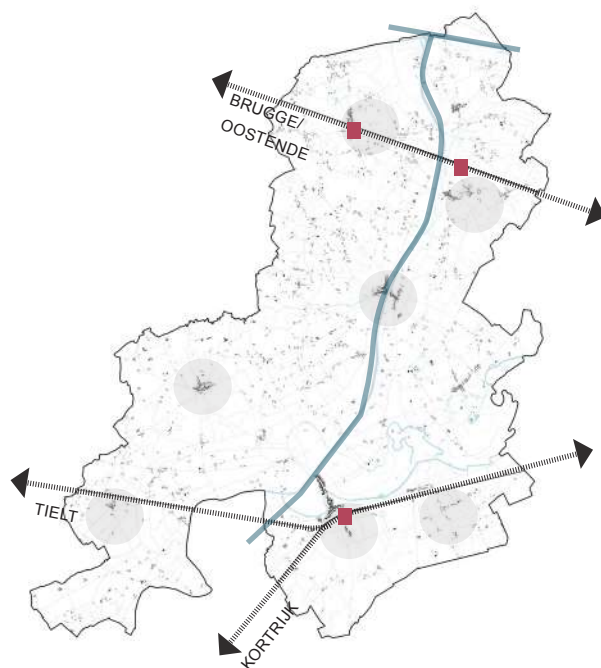
De meersengebieden zijn op de Vandermaelenkaart (1846) nog steeds duidelijk afleesbare structuren, maar de oppervlakte van dit meersengebied neemt wel geleidelijk af, voornamelijk ter hoogte van het historische centrum van Deinze. Naarmate het bevolkingsaantal groeide, steeg immers de vraag naar grond, zowel voor productie als om te wonen. Beetje bij beetje transformeerde het landschap rond de historische woonkernen, met de grootste transformatie rond de woonkern van Deinze: de randhellingen van de Leiemeersen en aansluitende kouters werden bebouwd. Ook het bosbestand nam af, voornamelijk ten zuiden van de Leie en langs de westelijke grens van het huidige grondgebied van Deinze.

De aanleg van het Afleidingskanaal van de Leie is een kaakslag voor de Kalevallei. Het meersengebied wordt gereduceerd tot een smalle strook. De aanleg van het Afleidingskanaal (1842) van de Leie zorgde wel voor bijkomende economische bedrijvigheid, die Nevele uit een crisis hielp. Deze waterstructuur verbindt Deinze en Nevele met Kanaal Gent-Brugge. Op de Vandermaelenkaart is de Oude Leiearm nog een integraal onderdeel van deze waterloop. Enkele jaren later werd de Leie bij Astene rechtgetrokken en bleef de Oude Leiearm als een los bestanddeel in het landschap achter.

Op de Vandermaelenkaart zijn de drie spoorwegen te zien die ook vandaag aanwezig zijn in het landschap. Twee van deze spoorlijnen verbinden het historische centrum van Deinze met Gent. Net ten westen van het station in Deinze, splitst het traject van deze lijnen: de ene gaat richting Kortrijk, de andere richting Tielt. Een derde spoorlijn doorkruist het grondgebied van oost naar west. Deze lijn verbindt de steden Brugge en Gent en heeft een station in Landegem en in Hansbeke.

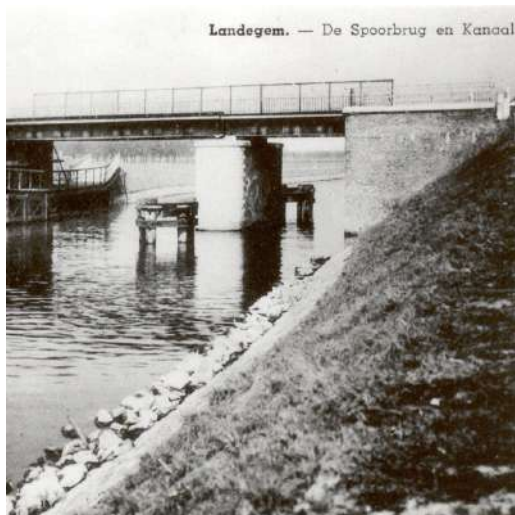


kaart 6 landgebruik (Vandermaelen): afname bos en meersen



kaart 7 nieuwe infrastructuur en toename bebouwing (Vandermaelen)

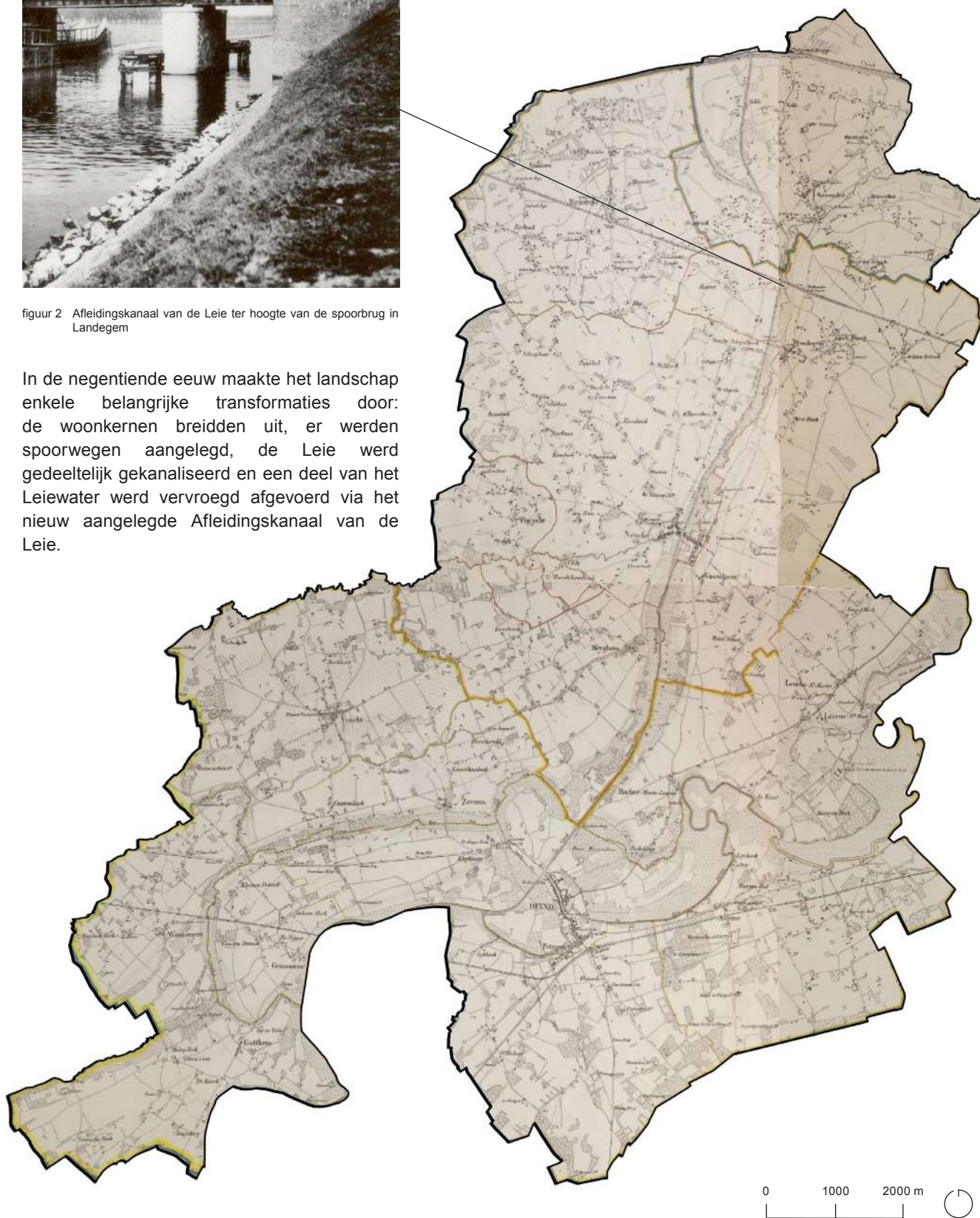




Landegem. — De Spoorbrug en Kanaal

figuur 2 Afleidingskanaal van de Leie ter hoogte van de spoorbrug in Landegem

In de negentiende eeuw maakte het landschap enkele belangrijke transformaties door: de woonkernen breidden uit, er werden spoorwegen aangelegd, de Leie werd gedeeltelijk gekanaliseerd en een deel van het Leiewater werd vervroegd afgevoerd via het nieuw aangelegde Afleidingskanaal van de Leie.



kaart 8 Vandermaelenkaart (1846)

1.2.3 DEINZE IN HET BEGIN VAN DE TWINTIGSTE EEUW

Het historische bosbestand is op de stafkaart uit 1921-1934 nog maar een fractie van het bosbestand ten tijde van de Ferraris. De bossen zijn gereduceerd tot enkele losstaande fragmenten in het landschap. De grootste resterende clusters bevinden zich op deze stafkaart ter hoogte van het kasteel van Ooidonk en in de vallei van de Zeverenbeek.

Ten zuiden van Deinze kende de vlasnijverheid in het begin van de twintigste eeuw zijn hoogtepunt. De Leie en de Mandel beschikten over uitzonderlijke kwaliteiten voor het roten van vlas: een milde temperatuur, een aangepaste zuurtegraad en een ideaal stromingsdebiet om het rootafval af te voeren. De vlasnijverheid bracht enkele constructies met zich mee: ondergrondse constructies, rootkamers, roterijen en vlasfabriekjes. Vlasbedrijf Wavallin (Gottem) en Vlashandel L. Michels (Grammene) zijn hier restanten van. Omdat de procedure voor het roten van vlas erg vervuilend was voor het water van de Leie werd dit in 1942 bij wet verboden. De vlasnijverheid was immers niet de enige bedrijvigheid die druk zette op de waterlopen: ook de blekerijen en de brouwerijen putten uit het Leiewater.



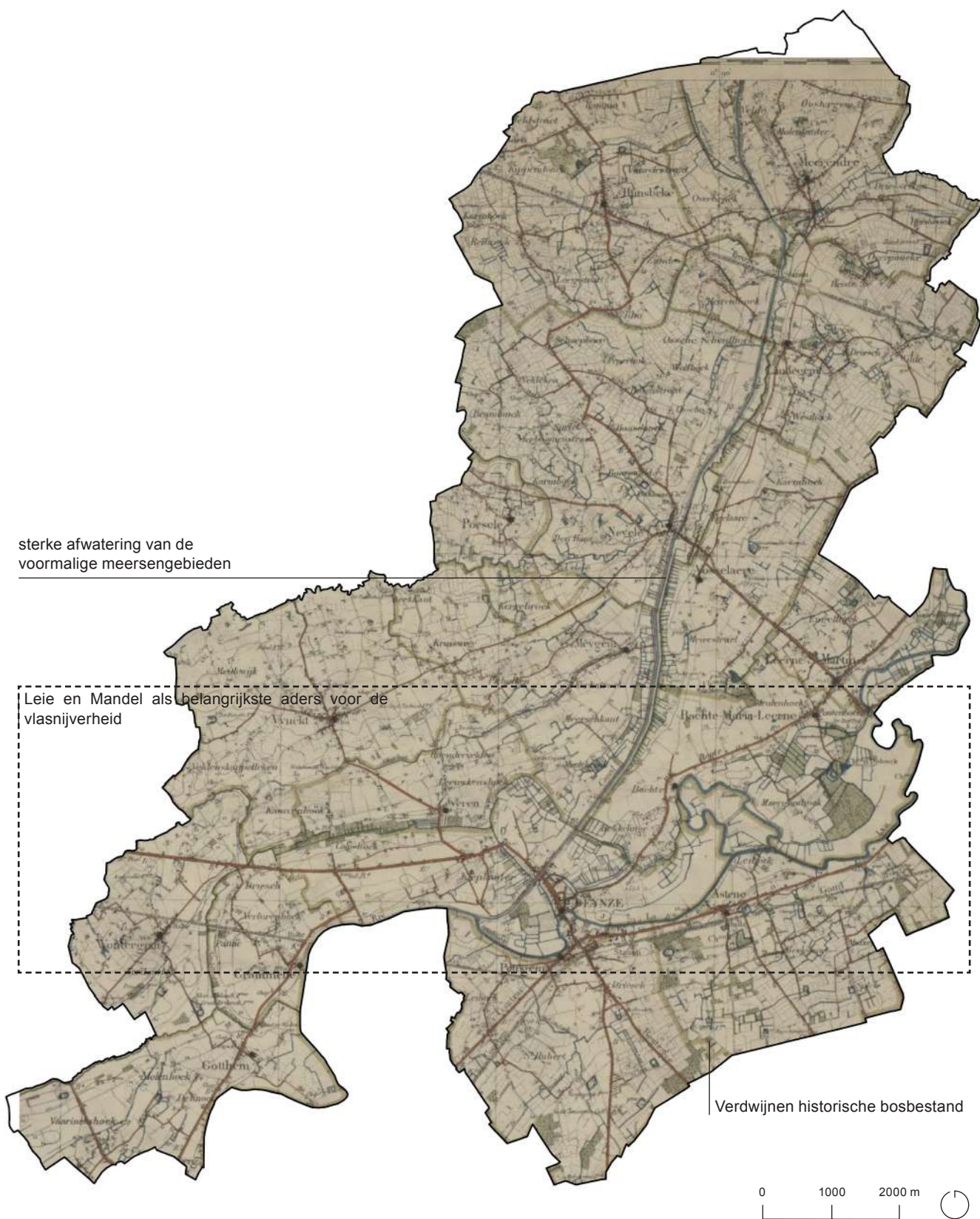
figuur 3 vlas drogen in kapelletjes op de meersen (1925)



figuur 4 vlasnijverheid met rootbakken in en langs Leie



figuur 5 familieportret op een gekanaliseerd deel van Leie (1916)

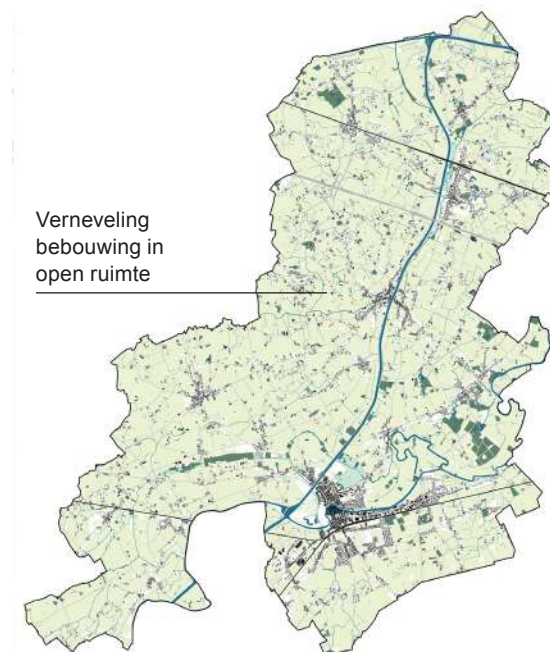


kaart 9 stafkaart kaarten en plannen, nr. 1197. Tiel (1921-1934)

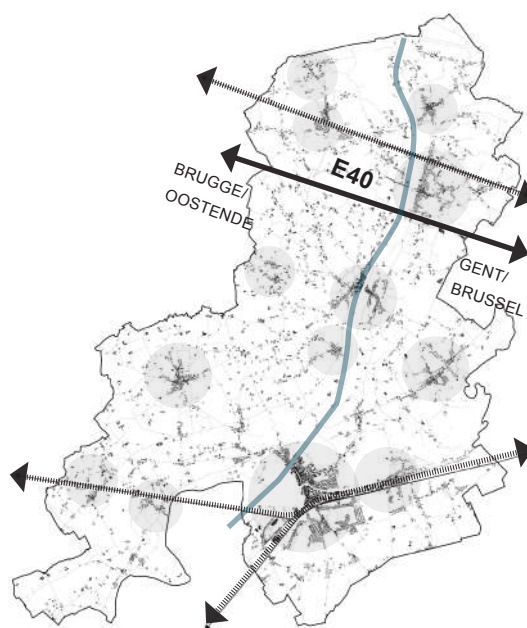
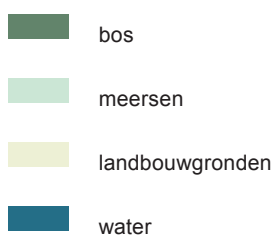
1.2.4 DEINZE OP HET EINDE VAN DE TWINTIGSTE EEUW

Na de Tweede Wereldoorlog transformeren de dorpen in Deinze nog sneller dan ervoor. Groepswoningbouw en verkavelingen breidden de dorpen uit. Petegem-aan-de-Leie is bijvoorbeeld geëvolueerd van een lint naar een uitgebreide dorpskern. Dit bracht ook een aantal grootschalige infrastructuurprojecten teweeg: E40 werd aangelegd in 1949 en vormt een belangrijke verbinding tussen Oostende, Gent en Brussel. Iets later werd ook E17 aangelegd tussen Gent en Kortrijk. Deze as ligt niet in het grondgebied van Deinze, maar heeft wel een belangrijke rol gespeeld in de ruimtelijke ontwikkeling van de stad.

Deinze geraakt steeds meer versnipperd door de vele infrastructuurassen, de toenemende verlinting en de ontwikkeling van de eerste bedrijventerreinen.



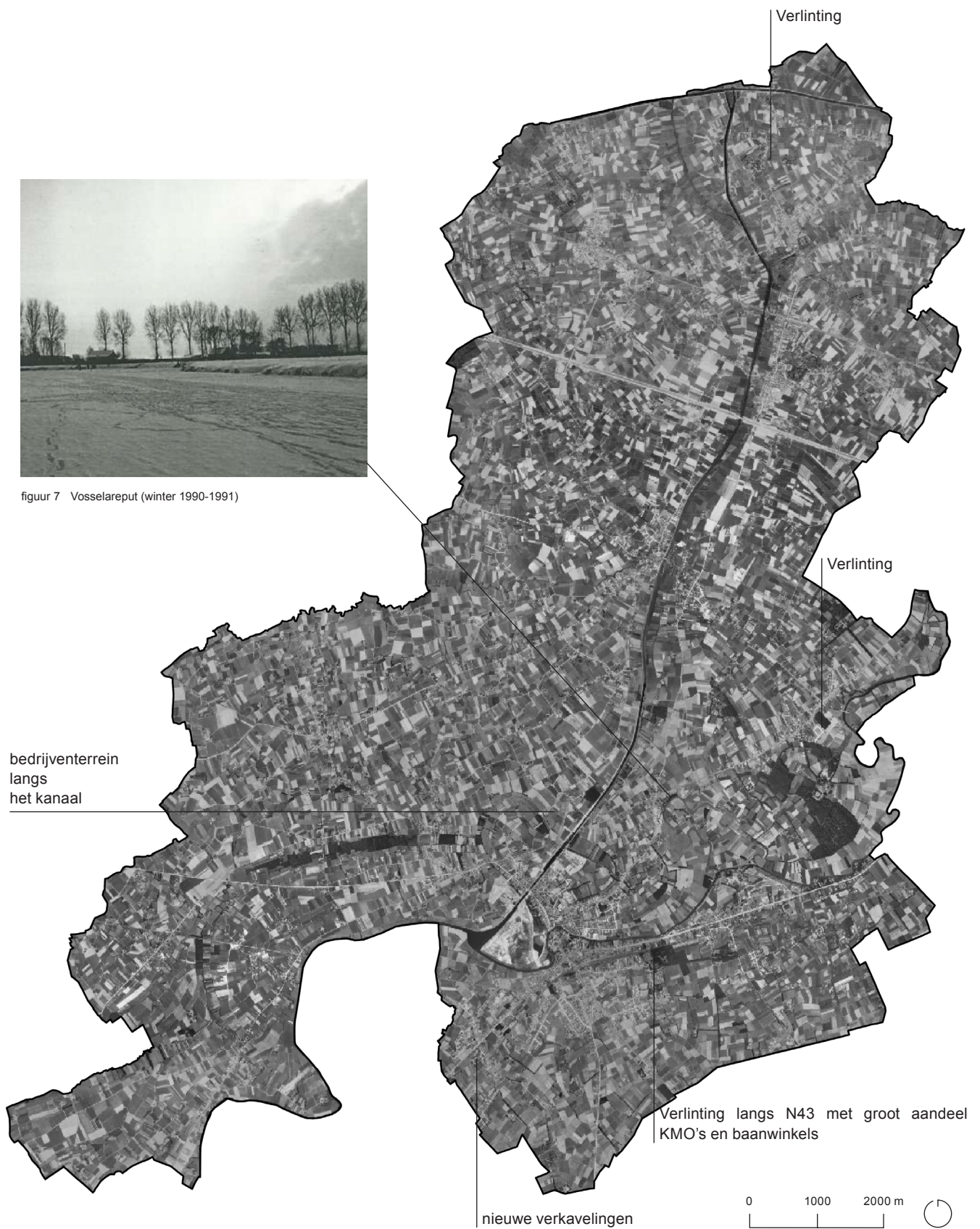
kaart 10 landgebruik (orthofoto 1971): versnippering



kaart 11 nieuwe infrastructuur en toename bebouwing (orthofoto 1971)



figuur 7 Vosselareput (winter 1990-1991)



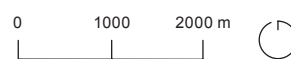
kaart 12 orthofoto 1971

1.2.5 DEINZE IN DE EENENTWINTIGSTE EEUW

Een groot deel van de historische bospartijen en bomenrijen is verdwenen. Het bosaandeel ten zuiden van de Leie is zo goed als verdwenen, alsook de knotwilgenrijen en moerasbosjes langs de waterlopen. Nog enkele meersengebieden zijn terug te vinden in de onmiddellijke omgeving van de waterlopen, zoals in de vallei van de Oude Kale en de Leie.

De orthofoto van 2020 toont nog enkele resterende bosclusters van significante omvang langs de Zeverenbeek, in de omgeving van het kasteel van Ooidonk en aan de Brielmeersen. Ook het langs het Afleidingskanaal van de Leie zijn er enkele verspreide boscomplexen gelegen, afgewisseld met weilanden en akkers. Tussen Astene en Petegem ligt het Stadsbos Deinze of Goed te Parijs, wat aansluit bij het landschappelijke relict Astenedreef.

Overigens zijn een dichtslibbing van binnengebieden en een horizontale uitbreiding van de dorpen merkbaar. De bedrijventerreinen zijn verder uitgegroeid. In de open ruimte zijn geïsoleerde gebouwen bijgekomen en woonlinten verder ontwikkeld.



kaart 13 orthofoto 2020



2 FYSISCH KENMERKEN

2.1 WATER

De belangrijkste rivier in Deinze is de Leie. Overigens zijn er vele andere structurerende beekvalleien die Deinze doorsnijden. Oude Mandel, Poekebeek en Oude Kale zijn waterlopen van de eerste categorie. Oude Mandel is een zijrivier van de Mandel en is onderdeel van het Schelde-Leiebekken. Deze waterloop mondt uit in de Leie ten zuiden van Grammene. De Poekebeek behoort tot het 'Bekken Gentse Kanalen' en mondt uit in het Kanaal van Schipdonk te Nevele.

Overigens doorsnijdt het Afleidingskanaal van de Leie (ook wel 'Kanaal van Schipdonk' genoemd) Deinze. Het kanaal is in de jaren 1980 gegraven in de bedding van de Poekebeek, de Kale de Reigersbeek en de Kruiskale. Sindsdien wordt het grootste deel van het water in de Leie voortijdig afgevoerd via het Afleidingskanaal van de Leie.

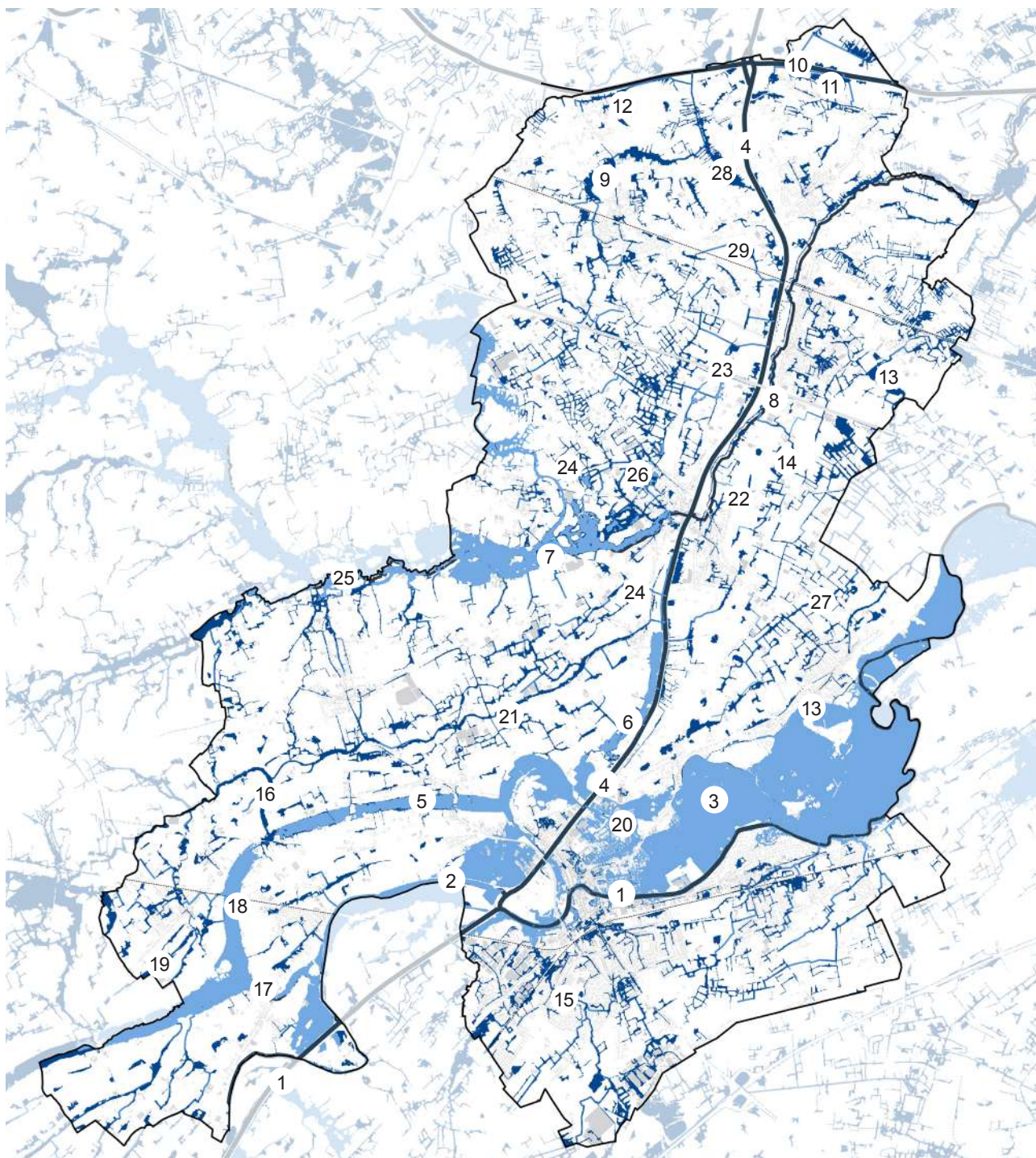
Ten noorden van Merendree mondt het Afleidingskanaal van de Leie uit in het Kanaal van Gent naar Oostende. Dit kanaal is gegraven in de bedding van de vroegere Durme. Het is de poort naar de zeehavens van Zeebrugge en Oostende.

Dankzij het Afleidingskanaal bleef de benedenloop van de Leie vanaf Deinze centrum gevrijwaard van rechte trekking. Dit deel van de Leie stroomt via een meanderend traject verder naar Gent. Van Deinze tot Gent heeft de rivier voor een groot deel haar oorspronkelijke meanderende traject behouden, wat bijdraagt tot de ecologische en beleefingswaarden.

Zowel de Leie als het Kanaal van Schipdonk zijn bevaarbaar, maar in het meanderende gedeelte van de Leie is er geen scheepvaart mogelijk met schepen met een lengte van twintig meter of meer. De meanderende Leie is een belangrijke drager voor recreatieve en toeristische activiteiten zoals pleziervaart, fietsen en wandelen. De Oude Leie, een vijftal kilometer lange Leiemeander is een natuurparel die al meer dan een eeuw een populaire zwem- en schaatslocatie is, met als uitvalsbasis 'Vosselare Put'. Ook Astene-Sas en de zelfbedieningsveer zijn er toeristische trekpleisters.

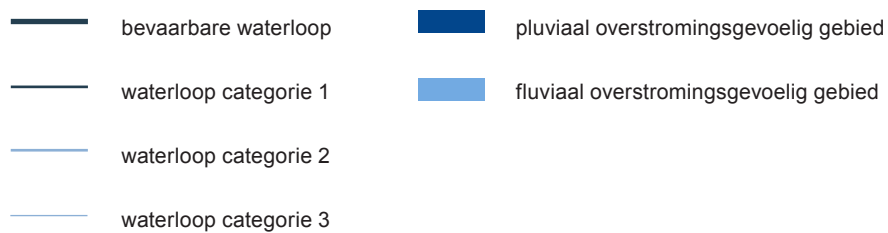
De meest prominente overstroombare gebieden situeren zich langs de Leie, Zeverenbeek (Maanbeek), Oude Mandel, Oude Kale, Vaardeke, Kaandelbeek, Oude Kaandelbeek, Kalebeek en Leiemeander (zie kaart 14). Omwille van voorspelde klimaatsveranderingen zal dit overstroombaar gebied in de toekomst toenemen. De belangrijkste aangroei van overstroombaar gebied situeert zich langs de grotere waterlopen, zoals de Leie en de Afleidingskanaal van de Leie in de regio tussen Deinze en Nevele, en in de laaggelegen vlaktes van de Vlaamse Vallei, waaronder de vallei van de Poekebeek, en de Zeverenbeekvallei.

1. Leie
2. Leiemeander t.h.v. Grammene
3. Oude Leie
4. Afleidingskanaal van de Leie
5. Maanbeek
6. Oude Kaandelbeek
7. Poekebeek
8. Oude Kale
9. Vaardeke
10. Kanaal Gent-Oostende
11. Durmenloop
12. Oude Kaelene
13. Kalebeek
14. Landegembeek
15. Kattebeek
16. Westkouterlosbeek
17. Oude Mandel
18. Vondelbeek
19. Plaatsbeek
20. Rekkellingebeek
21. Kleine Reigersbeek
22. Hullbeke
23. Ossebeek
24. Neerschuurbeek
25. Reigersbeek
26. Vlietje
27. Merebeek
28. Cruyscaelene
29. Kozijnbeek



kaart 14 watersysteem

bron Vlaamse Hydrografische Atlas, Watertoets: overstromingsgevoelige gebieden, 2023



0 1000 2000 m



2.2 BODEM

De waterlopen en het reliëf zijn sterk bepalend geweest voor het huidige reliëf en de bodemstructuur. Deinze ligt in de zandstreek en grenst aan de zandleemstreek. Het grootste deel van de oppervlakte is dan ook bedekt met (lemig) zand of (licht) zandleem. Op de bodemkaart zijn er in de open ruimte vier deelgebieden te onderscheiden: een centrale zandleemgordel, de historische valleigebieden, de noordelijke zandgronden en de zuidelijke zandgronden.

De trajecten van de historische waterlopen (Oude Kale, de Zeverenbeek/Oude Mandel, de Leie) tekenen zich af door de aanwezigheid van klei- en veengronden, afgezoomd door zand- en zandleembodems. De zuidelijke zandgronden maken deel uit van het traditionele landschap 'Schelde-Leie-Interfluvium', de noordelijke zandgronden behoren tot het traditionele landschap 'Straatdorpengebied van Waarschoot'. De centrale zandleemgronden zijn een onderdeel van het traditionele landschap 'Plateau van Tielt'.

	vochtig zand		nat zandleem		natte klei		antropogeen
	nat zand		vochtig zandleem		natte,zware klei		
	droog zand		droog zandleem		veen		

Noordelijke zandgronden

Centrale zandleemgordel

Historische valleigebieden

Zuidelijke zandgronden

Historische valleigebieden

0 1000 2000 m



2.3 RELIËF

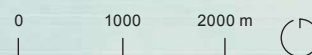
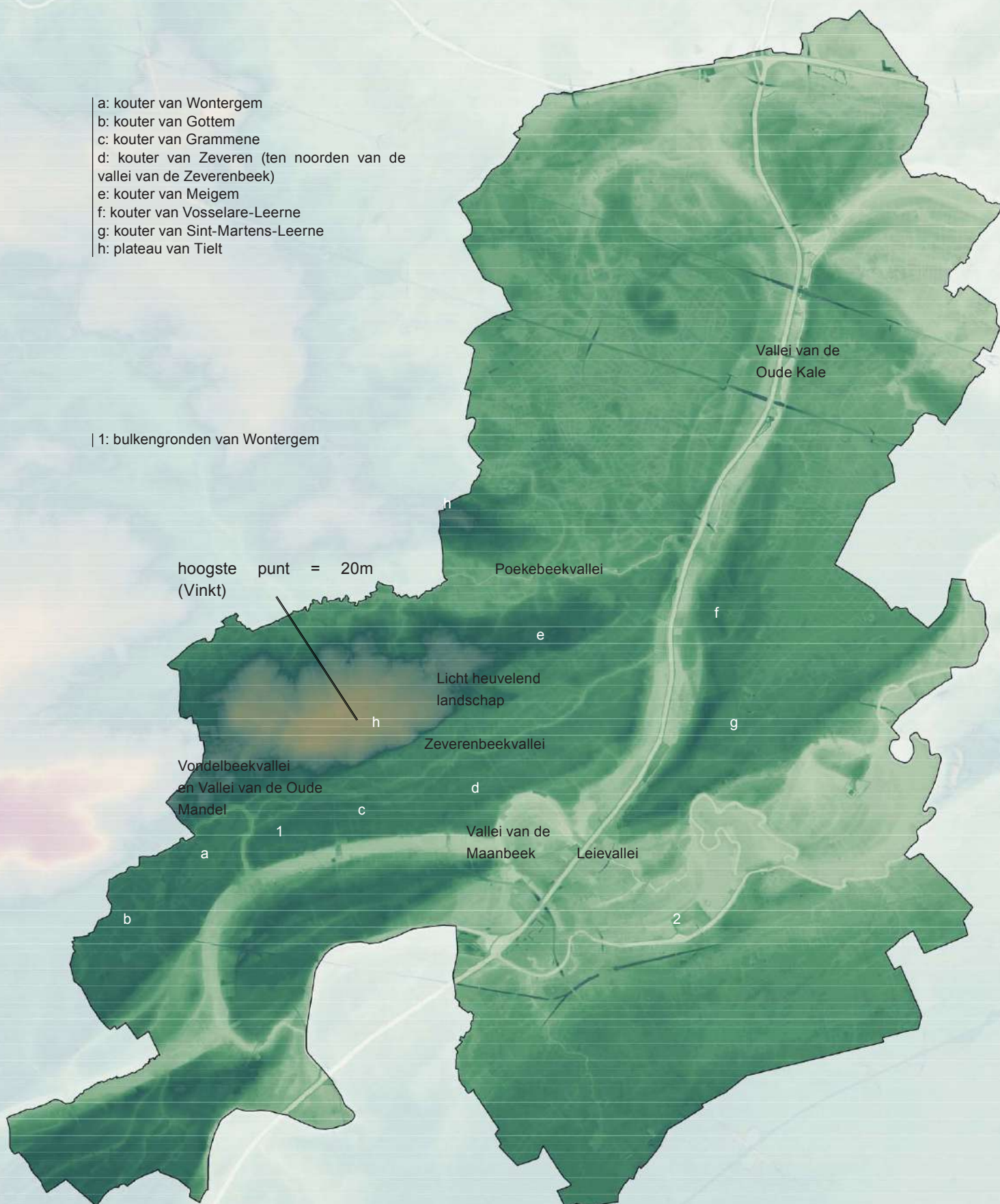
Het reliëf van Deinze wordt sterk bepaald door de Leie, Oude Mandel en Zeverenbeek, Poekebeek, Oude Kale en Vaardeke. Daarnaast is reliëf sterk beïnvloed door het Kanaal van Schipdonk, waarbij de uitgegraven gronden van het kanaal elders voor ophogingen hebben gezorgd.

De hoogteverschillen in Deinze zijn overigens beperkt. In Vinkt ligt het hoogste punt. Dit bedraagt slechts 20 meter. Het laagste punt situeert zich in de Leie en heeft een hoogte van ongeveer 7 meter.

- a: kouter van Wontergem
- b: kouter van Gottem
- c: kouter van Grammene
- d: kouter van Zeveren (ten noorden van de
vallei van de Zeverenbeek)
- e: kouter van Meigem
- f: kouter van Vosselare-Leerne
- g: kouter van Sint-Martens-Leerne
- h: plateau van Tielt

| 1: bulkengronden van Wontergem

hoogste punt = 20m
(Vinkt)



3 ANTROPOGENE KENMERKEN

3.1 HARDE FUNCTIES IN DE OPEN RUIMTE

3.1.1 STRUCTUURBEPALENDE INFRASTRUCTUUR

E40 loopt van noord naar zuid ten zuiden van Hansbeke en Landegem. Deze autosnelweg heeft een op- en afrit ter hoogte van Nevele. De op- en afrit van E40 mondt uit op N437. Deze gewestweg verbindt Hansbeke met Nevele, Sint-Martens-Leerne en Nazareth.

E17 is niet gelegen op het grondgebied van Deinze, maar is functioneel wel belangrijk voor Deinze, aangezien deze een vlotte autoconnectie verleent naar Kortrijk en Gent. N43 verbindt Deinze, net als E17, met Kortrijk en Gent.

Overige hoofdwegen zijn onder meer N466, N35, N440, N437, N461, enz.

Drie spoorlijnen doorkruisen het grondgebied van Deinze. Twee spoorlijnen verbinden Deinze met onder meer Antwerpen, Gent en Kortrijk. Een derde spoorlijn bevindt zich in het noorden van Deinze en heeft haltes in Hansbeke en Landegem. Deze verbindt Deinze met onder meer Aalter, Zeebrugge, Mechelen en Gent.

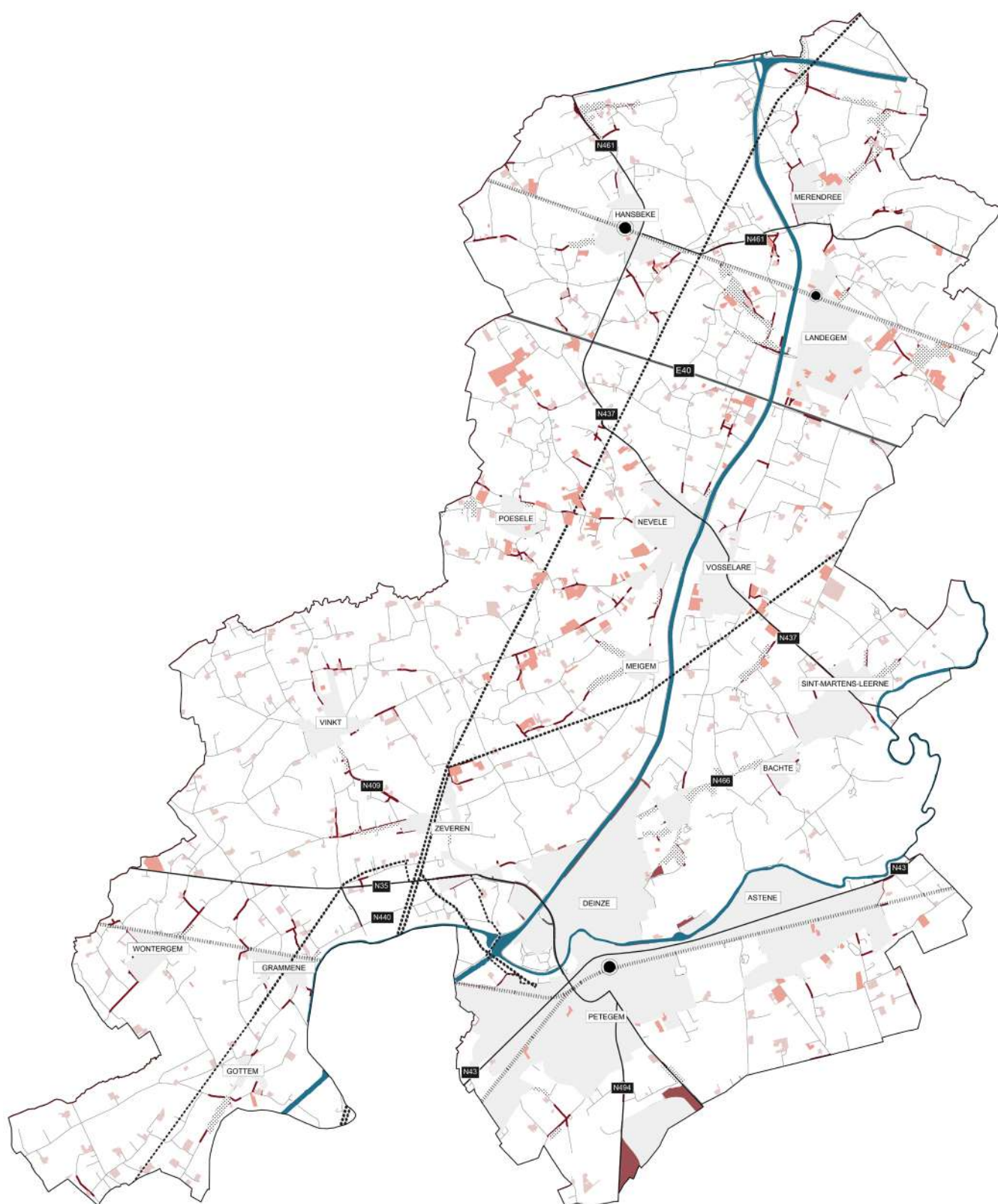
3.1.2 BEBOUWING

Vanuit de verschillende dorpen ontspringen woonlinten, die in de open ruimte zijn gelegen. Sommige linten zijn gelegen langs hoofdwegen en doen dorpen samensmelten zoals Bachte, Bachte-Maria-Leerne en Sint-Martens-Leerne. Andere woonlinten liggen geïsoleerd in de open ruimte. De linten bestaan grotendeels uit alleenstaande eengezinswoningen, uitgezonderd enkele historische linten met rijbebouwing.

Naast deze lintbebouwing, wordt de open ruimte gekenmerkt door geïsoleerde bebouwing. Verschillende woningen en (agrarische) bedrijven, al dan niet zonevreed, liggen er verspreid. De bedrijven zijn heel verschillend van aard. Sommige hebben een meer industrieel karakter, andere zijn bedoeld voor agrarische activiteiten. Gekoppeld aan de landbouwactiviteiten zijn er eveneens verschillende typologieën: (historische) hoevegebouwen, serrecomplexen, loodsen en stallen.

Tot slot liggen er ook kastelen met pachthoeves, ingesloten in een cultuurhistorisch parklandschap.

-  landbouwinfrastructuur
-  bedrijf/bedrijventerrein (juridisch)
-  serrecomplex
-  dorpen
-  hoogspanningslijn
-  snelweg
-  spoorweg
-  station
-  bevaarbare waterweg
-  lintbebouwing (2019)



kaart 17 structuurbepalende infrastructuur en bebouwing in de open ruimte
bron GRB, Bodembedekkingskaart, Landbouwgebruikspcelen, Bedrijventerreinen

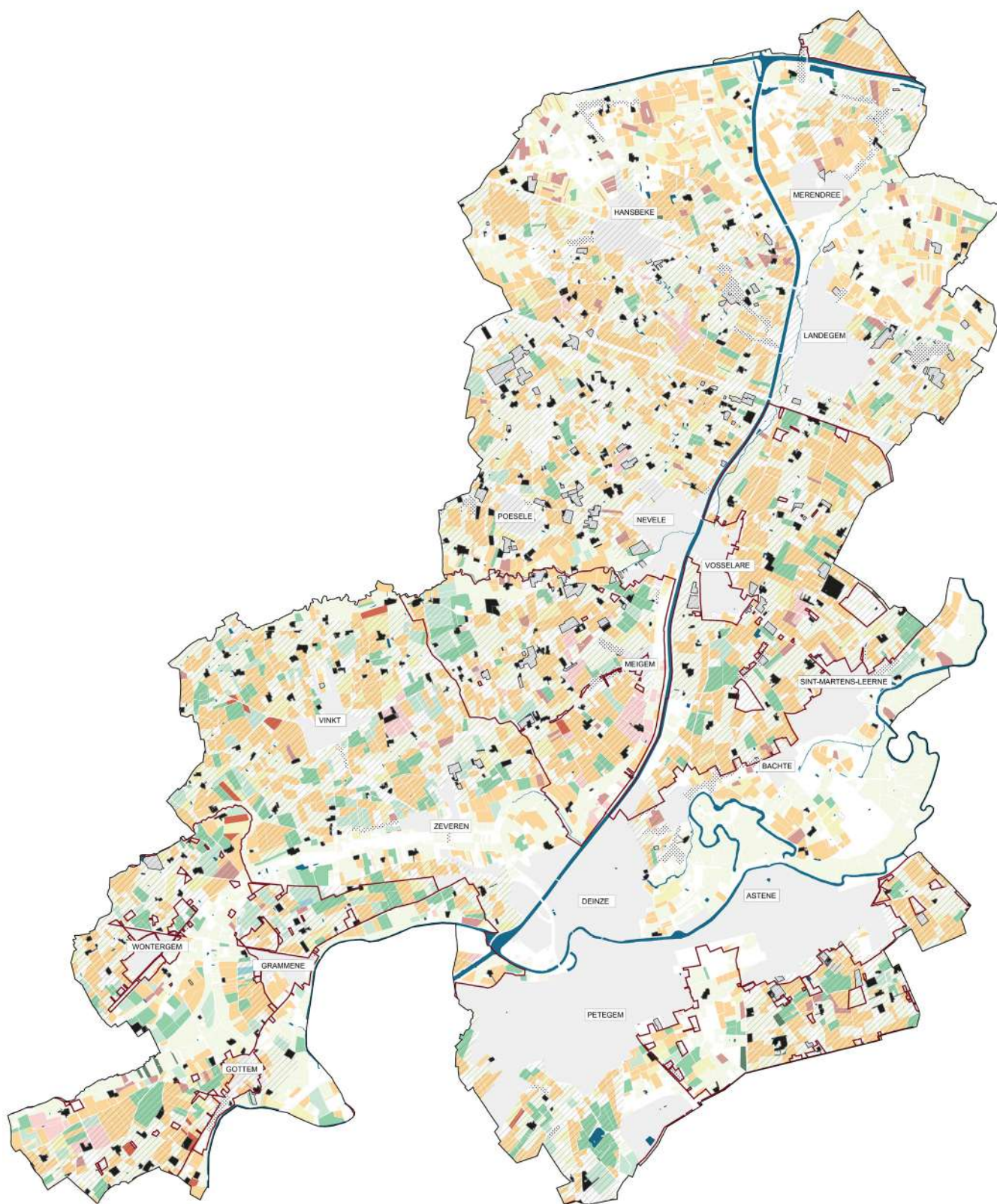
3.2 LANDBOUW

Bijna de volledige open ruimte van Deinze wordt aangeduid als 'herbestemd agrarisch gebied'. Uitzonderingen hierop zijn gebieden rond de vallei van de Oude Kale, de Zeverenbeekvallei en de Leievallei (inclusief de omgeving van kasteel van Ooidonk).

Verschillende agrarische sectoren zijn vertegenwoordigd op het grondgebied van Deinze: tuinbouw, akkerbouw, veeteelt, fruitteelt en sierteelt. Het grootste deel van de landbouwgebruikspcelen heeft een bodembedekking met maïsteelt. De Leievallei, de Oude Kalevallei en de Zeverenbeekvallei worden gekenmerkt door de vele graslanden, wat goed aansluit bij de geohydrologische kenmerken van deze gebieden. Elders is het verband tussen de geohydrologische kenmerken en de teelt minder duidelijk, zoals bijvoorbeeld in de Poekebeekvallei: in dit overstromingsgevoelige gebied komt maïsteelt voor en hebben gebouwen voor landbouwinfrastructuur hier een vestiging.

Landbouwinfrastructuur komt verspreid in de open ruimte voor, met het grootste aandeel in de centrale zandleemgordel. De laagste densiteit aan landbouwinfrastructuur ligt in het meest noordelijke deel van het grondgebied. Ook de serres zijn niet evenredig verdeeld over het grondgebied van Deinze. Rond Nevele en Vosselare situeert zich een groter aandeel serres.

	groenten, kruiden en sierplanten
	grasland
	voedergewassen
	aardappelen
	suikerbieten
	granen, zaden en peulvruchten
	maïs
	fruit en noten
	houtachtige gewassen
	vlas / hennep
	overige gewassen
	landbouwinfrastructuur
	serre
	HAG
	ruilverkaveling
	dorpen
	woonlint/gehucht in de open ruimte



kaart 18 landbouwgebruik
bron landbouwgebruikspcelen 2021

3.3 NATUUR

De belangrijkste natuurrijke gebieden in Deinze zijn gekoppeld aan de rivier- en beekvalleien. De natte gronden zijn geschikt voor waardevolle broekbossen, bloemenrijke hooilanden, graasweiden en knotbomenrijen.

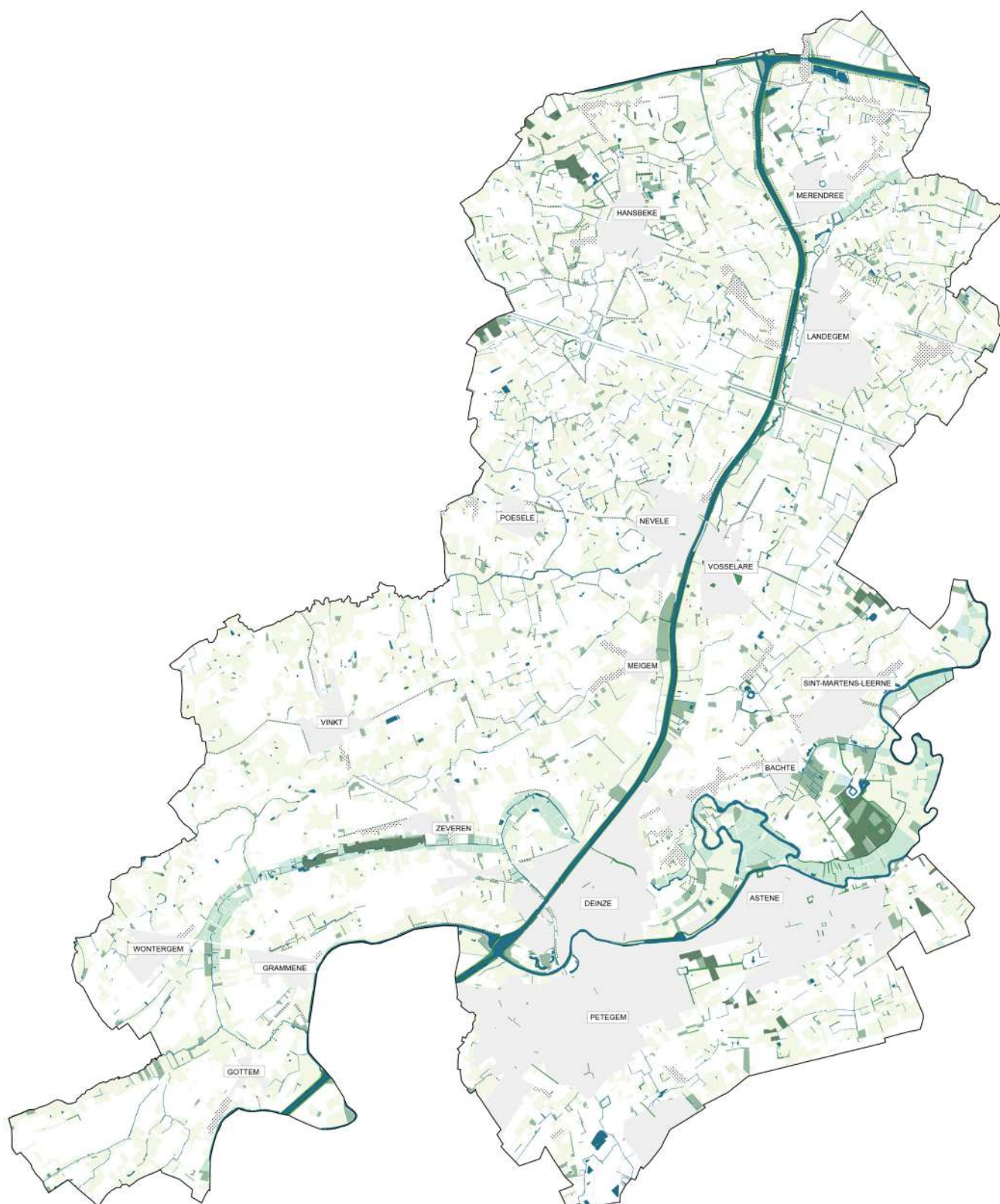
Langsheen de vallei van de Zeverenbeek en de vallei van de Benedenleie tekent zich een biologisch zeer waardevolle groenblauwe corridor, die van bovenlokaal belang is. Beide valleien zijn onderdeel van het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN-gebieden). De Oude Leiearm is aangeduid als 'Grote Eenheden Natuur in Ontwikkeling' (geno). Zowel de Zeverenbeek- als een deel van de Leievallei (bos van Ooidonk) behoren ook tot het habitatrichtlijngebied 'Bossen en heiden van zandig Vlaanderen, oostelijk deel'.

Het aandeel boscomplexen is in vergelijking met de achttiende eeuw sterk gereduceerd en beperkt zich tot enkele kleinere historische en recent aangeplante bosclusters. Zij situeren zich langs het Afleidingskanaal van de Leie, in de valleigebieden en zijn een onderdeel van het cultuurhistorische (kasteel)landschap. Het Stadsbos Deinze is hier een voorbeeld van.

Deinze is doorweven met kleine landschapselementen zoals (knot)bomenrijen, grachten, poelen, hagen en houtkanten. Doch is het aandeel ervan doorheen de tijd afgenomen. Vooral het noordelijk deel van Deinze heeft nog een gaaf bewaard landschap met vele kleine landschapselementen. Richting het zuiden zijn zij sterk afgenomen.

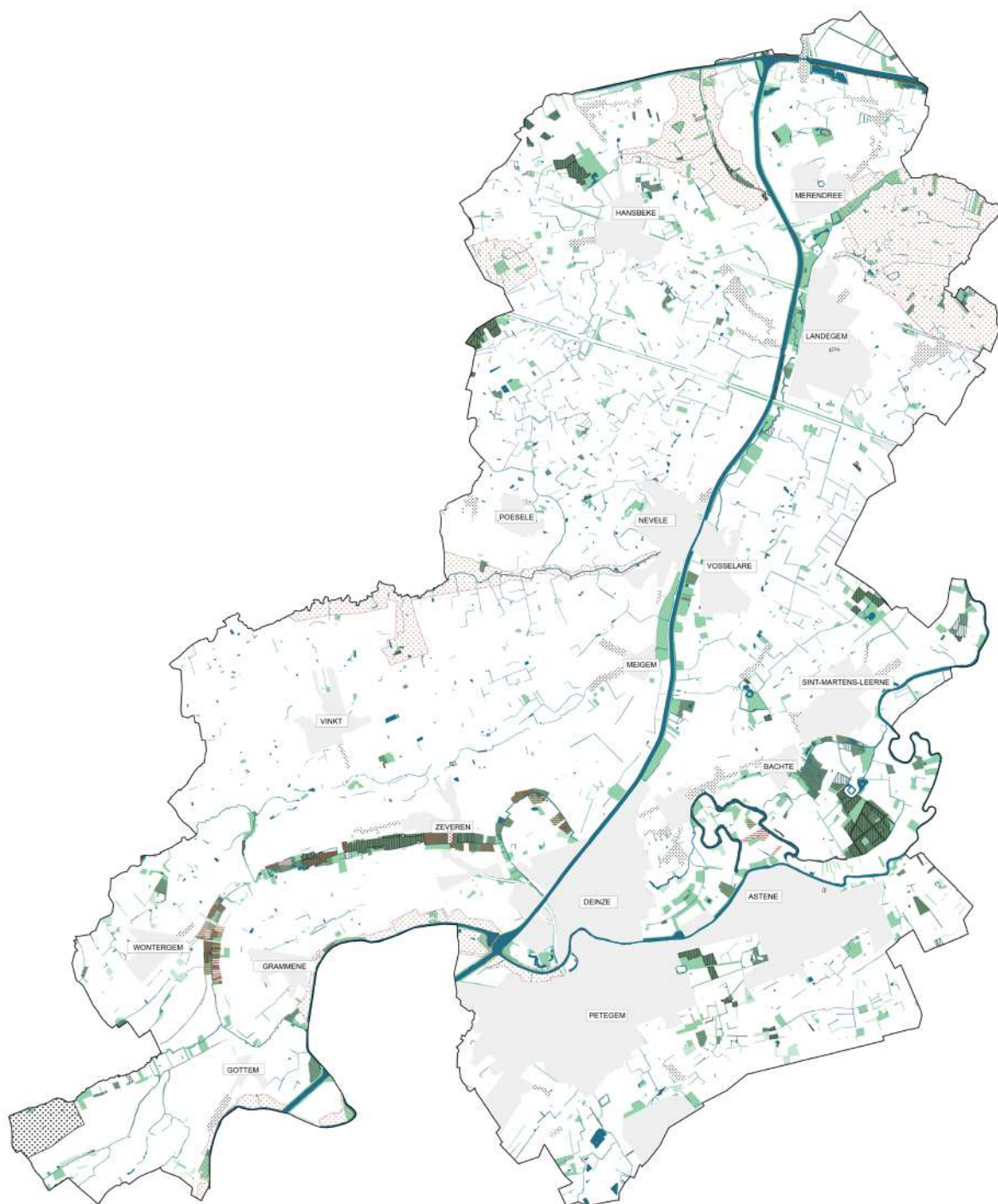
In de Oude Kale-, Zeverenbeek- en Leievallei zijn er enkele historisch permanente graslanden (HPG) en andere permanente graslanden, die door de natuurwetgeving van Vlaanderen zijn beschermd. Sommige gebieden hebben een beheerovereenkomst voor de ontwikkeling van soortenrijk grasland, zoals bepaald bij Ministerieel Besluit. Het gaat om graslanden die in landbouwgebruik zijn en vaak samengesteld zijn uit een beperkt aantal grassoorten met hoge voederwaarden. De Vlaamse Landmaatschappij biedt op deze gronden beheersovereenkomsten aan, met als doel de soortendiversiteit op deze percelen te verhogen. Deze beheergebieden werden door de Vlaamse minister afgebakend, op voorstel van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO). In Deinze gaat het onder meer om gebieden in de Poekebeekvallei, in de Vallei van de Oude Kale en langs het gekanaliseerde deel van de Leie, ten noordwesten van Petegem.

-  grasland
-  historisch permanent grasland
-  oppervlaktewater
-  houtachtigen, aanplant
-  inheems loofbos
-  veen en moeras
-  houtkanten
-  bomenrijen
-  dorpen
-  woonlint/gehucht in de open ruimte



kaart 19 natuur

bron biologische waarderingskaart (versie 2), historisch permanente graslanden (HPG) en andere permanente graslanden in Vlaanderen beschermd door natuurwetgeving, NATURA 2000, VEN



kaart 20 biologisch waardevolle gebieden
bron biologische waarderingskaart (versie 2); Natura 2000; Beheergebieden beheerovereenkomst waterkwaliteit;
beheergebieden ontwikkelingsbeheer soortenrijk grasland

complex van biologisch minder
waardevol en (zeer) waardevol

complex van biologisch
waardevol en zeer waardevol

biologisch waardevol

biologisch zeer waardevol

aanbod beheerovereenkomst
waterkwaliteit

aanbod beheerovereenkomst
ontwikkelingsbeheer
soortenrijk grasland

perceel onderdeel van Natura
2000 habitatkaart (volledig,
deels en onzekere percelen
mee opgenomen)

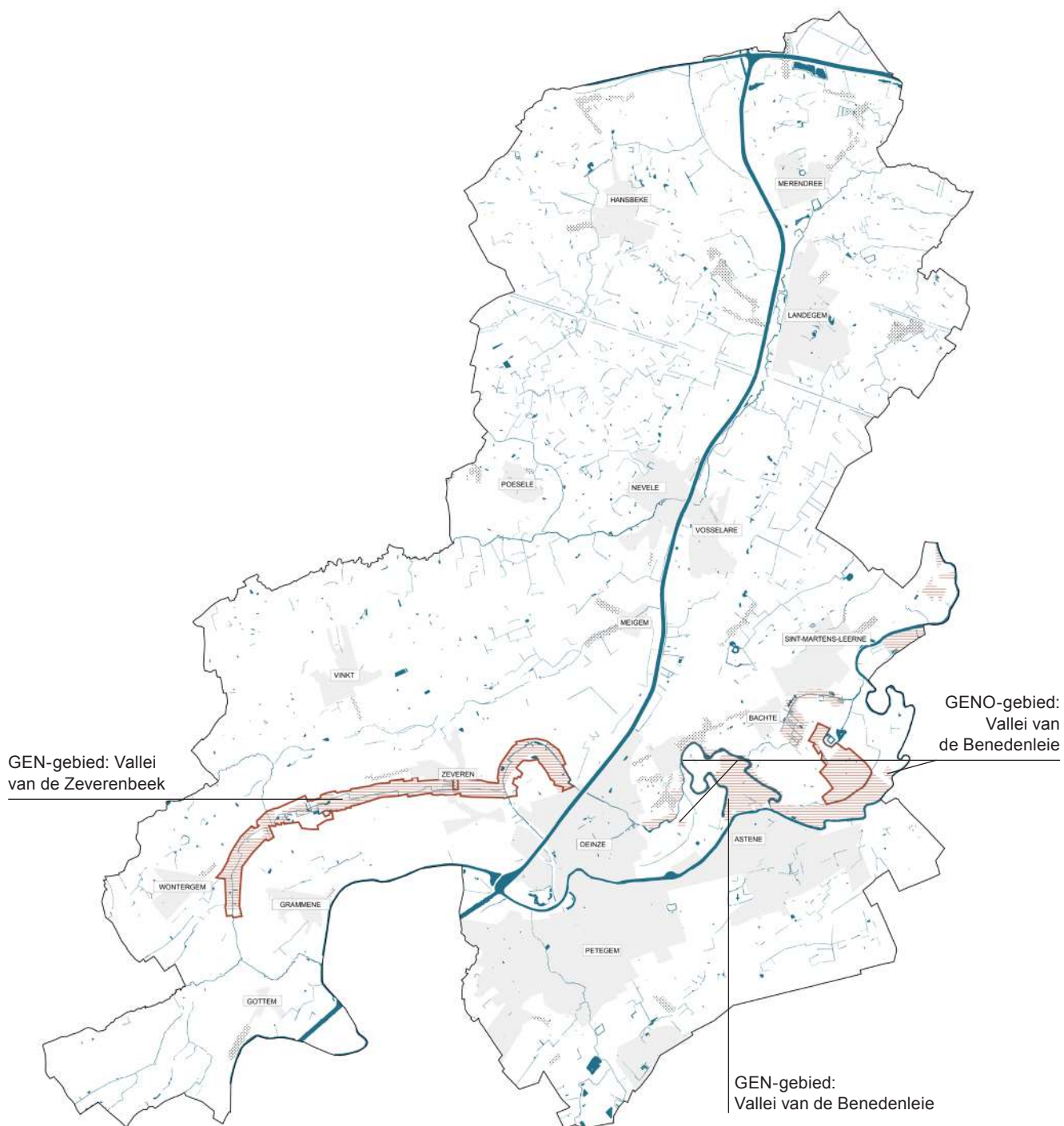
erkende natuureservaten

dorpen

woonlint/gehucht in de open
ruimte

0 1000 2000 m

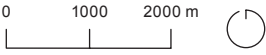




kaart 21 beschermde natuu
bron gebieden van het VEN en het IVON; Habitatrichtlijngebieden

- | | | | |
|---|---|---|------------------------------------|
|  | habitatrichtlijngebied 'Bossen en heiden van zandig Vlaanderen, Oostelijk deel' |  | dorpen |
|  | VEN-gebied |  | woonlint/gehucht in de open ruimte |
|  | water | | |

0 1000 2000 m




3.4 RECREATIE

recreatief netwerk

Deinze beschikt over een dichts recreatief wandel- en fietsnetwerk. Verschillende wandelroutes van Deinze vertrekken uit de dorpen. Overigens doorkruisen vele trage wegen de open ruimte. Daarnaast is er een recreatief en functioneel fietsnetwerk. De fietssnelwegen situeren zich langs de structuurbepalende infrastructuur zoals de spoorwegen en het Afleidingskanaal van de Leie. Verschillende fietsbruggen maken het kanaal en de Leie overstekbaar.

watergebonden recreatie

De benedenloop van de Leie vormt de drager van tal van watergebonden recreatiemogelijkheden. De meanderende waterloop is populair bij liefhebbers van pleziervaart. Tussen Deinze en Astene zijn er verschillende instappunten voor niet-gemotoriseerde bootjes. In het centrum van Deinze is er ook de mogelijkheid om gemotoriseerde bootjes te huren. Het provinciaal domein Brielmeersen is uiteraard de bovenlokale sport- en recreatiehotspot van Deinze en bevindt zich op het knooppunt van Leie en Afleidingskanaal.

Het platform 'Kajako' duidt de Poekebeek en de Oude Kale aan als onderdeel van een kajaknetwerk.

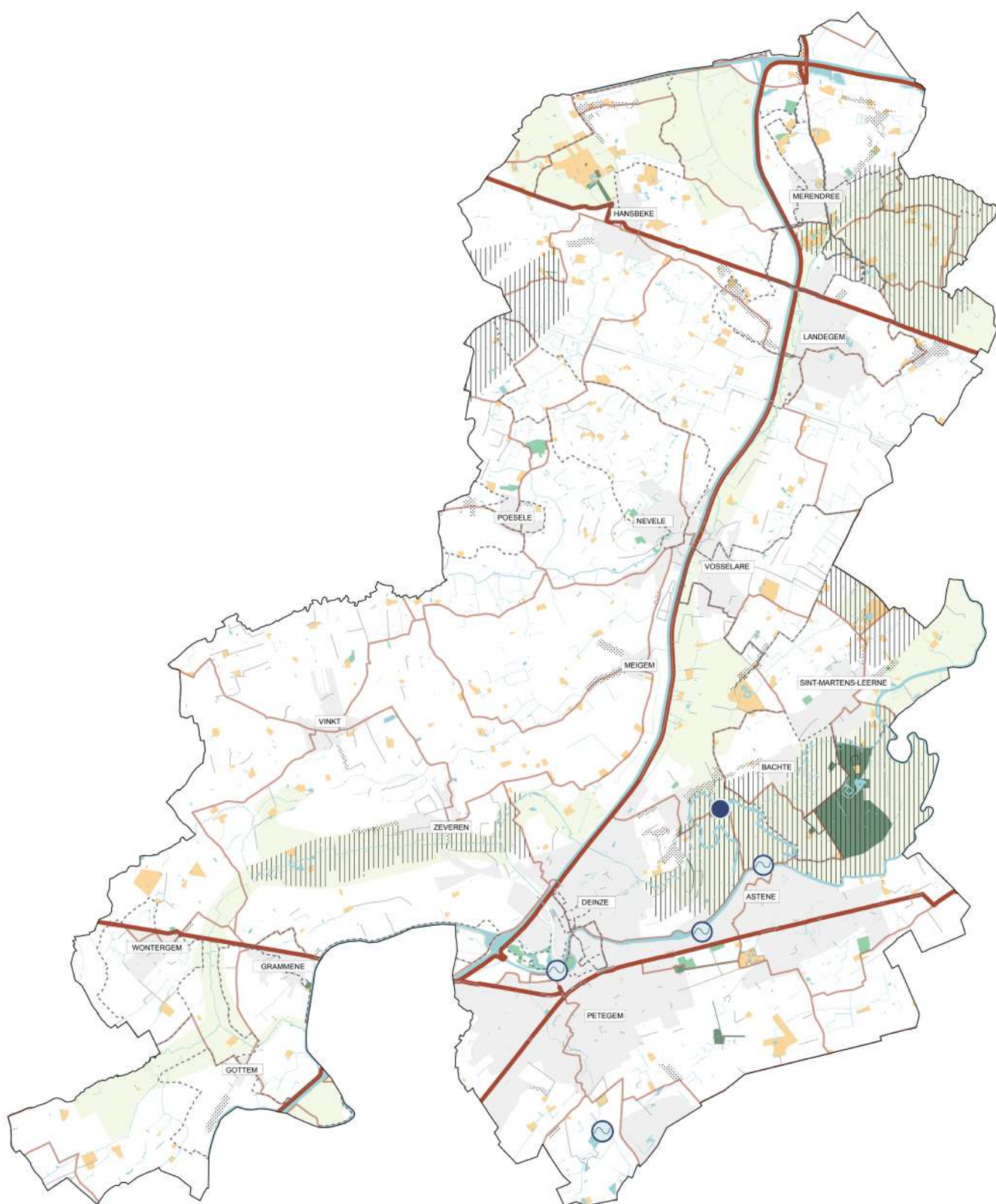
In de Oude Leie beheert 'Vosselare Put' een afgebakende zwemzone. Vissers kunnen zich dan weer uitleven aan de Papelenvijver.

cultuurhistorische recreatie

Op de landschapsatlas zijn enkele relictzones aangeduid ter hoogte van de verschillende rivier- en beekvalleien. De vallei van de Oude Kale is een onderdeel van een grensoverschrijdend erfgoedland 'Vallei van de Oude Kale, Vinderhoutse Bossen en Slindonk'. Deze gave landschappelijke gehelen trekken de aandacht van fietsers en wandelaars die genieten van de landschappelijke kwaliteiten van Deinze.

Verspreid in de open ruimte zijn er ook tal van 'puntsgewijze' bouwkundige en landschappelijke erfgoedelementen. Opvallend is het grote aantal kastelen en hun domeinen. Zij zijn vaak niet toegankelijk maar dragen wel bij tot de beeldkwaliteit van het Deinse landschap.

	relictzone
	beschermd monument
	publieke 'parken'
	landschappelijk erfgoed
	bouwkundig erfgoed
	oppervlaktewater
	zwemwaterlocatie
	watergebonden recreatie
	wandelroutes
	trage wegen
	fietsnetwerk (recreatief)
	fietssnelweg
	dorpen
	woonlint/gehucht in de open ruimte



kaart 23 recreatief netwerk

bron fietsnetwerk, aanduidingsobjecten, Openstreetmap, wandelroutes stad Deinze, trage wegen stad Deinze, bovenlokaal functioneel fietsnetwerk, landschapsatlas



WAARDERING

1	AANDUIDING LANDSCHAPSEENHEDEN	48
2	DNA PER LANDSCHAPSEENHEID	50
2.1	KOUTER- EN BULKENLANDSCHAP	50
2.2	VALLEILANDSCHAP	56
2.3	KANAALLANDSCHAP	66

1 AANDUIDING LANDSCHAPSEENHEDEN

De opdeling in landschapseenheden van de open ruimte vloeit voort uit voorgaande analyses. Deze eenheden vormen los van mogelijke versnippering en barrières een samenhang door het voorkomen van gelijke landschapskenmerken, representatief voor de eenheid (het 'DNA'). De aanduiding mag niet als een vaste grens worden aangezien maar veeleer als een indicatieve grens waarbij het landschap lijkt over te gaan in een ander soort landschap. De landschapseenheden stoppen uiteraard niet aan de gemeentegrens en lopen door op het grondgebied van de buurgemeenten. Volgende landschapseenheden worden in Deinze onderscheiden:

1. kouter- en bulkenlandschap

De aanduiding omvat de overige openruimtegebieden die niet tot de overige twee landschapseenheden behoren. De kouters zijn aangeduid op basis van historisch kaartmateriaal en kenmerken zoals reliëf, bodem, percelering enz.

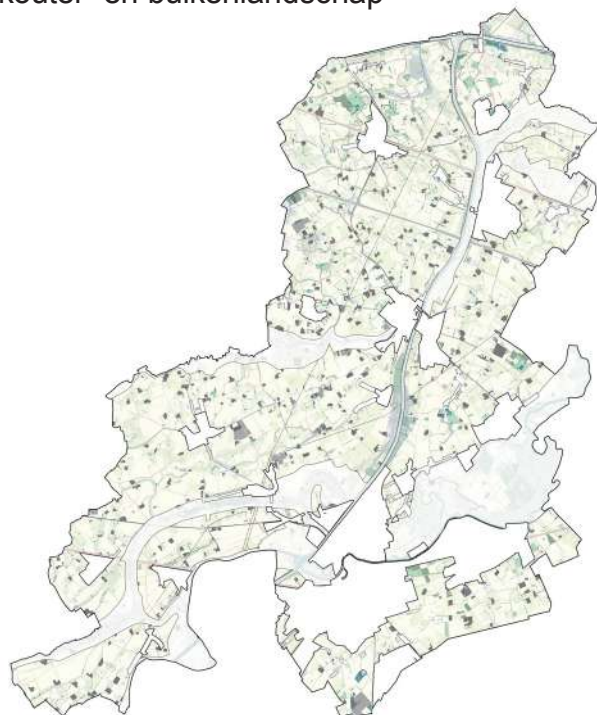
2. valleilandschap

De aanduiding is overwegend gebaseerd op de overstromingsgevoelige gebieden (watertoets 2023), de ankerplaatsen en relictzones uit de landschapsatlas en de natuur beschermde gebieden (Natura2000, VEN).

3. kanaallandschap

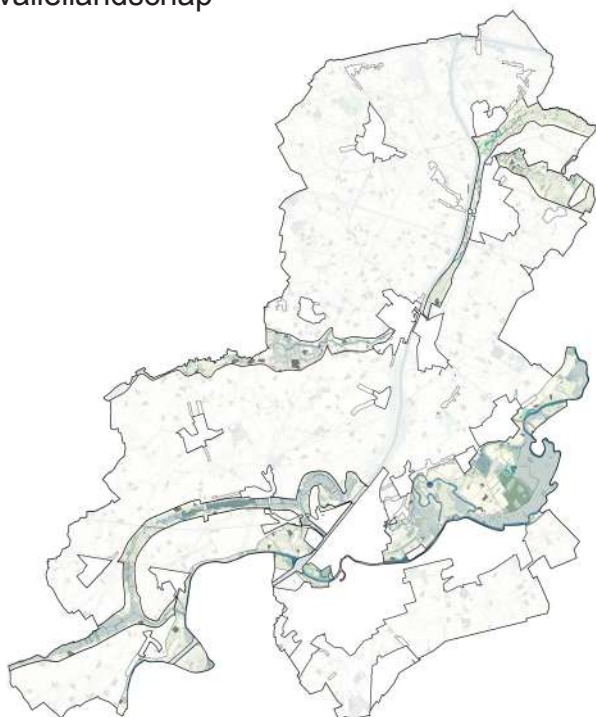
De aanduiding omvat het kanaal van Schipdonk, de gekanaliseerde Leie en het kanaal van Gent naar Oostende met aangrenzende oevers.

kouter- en bulkenlandschap

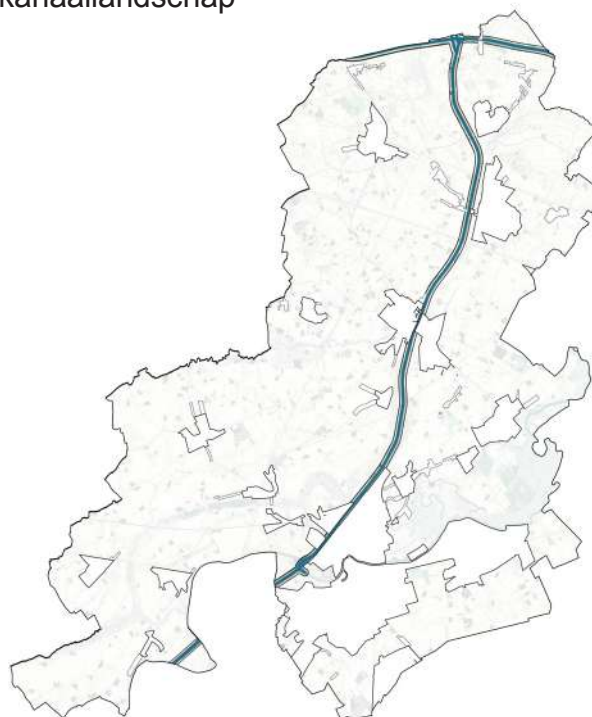


	bebouwde ruimte		zwemwaterlocatie
	woonlint in open ruimte		bomenrij
	spoorweg		landbouwinfrastructuur
	station		niet-agrarisch gebouw
	autosnelweg		veen en moerras
	wegennetwerk		houtwal
	hoogspanning		ruigte
	busnetwerk		loofbos
	fietssnelweg		akker
	fietsnetwerk		grasland
	wandelnetwerk		water
	trage wegen		mogelijke overstromingsgevoelige gebieden
	watersportcentra		effectieve overstromingsgevoelige gebieden

valleilandschap



kanaallandschap



2 DNA PER LANDSCHAPSEENHEID

2.1 KOUTER- EN BULKENLANDSCHAP

2.1.1 ALGEMEEN

Volgende elementen zijn identiteitsbepalend voor het kouter- en bulkenlandschap in Deinze en moeten wij behouden en versterken:

- zacht golvend reliëf met hoogste punt in Vinkt
- grondgebonden professionele landbouw als de belangrijkste ruimtelijke drager met:
 - perceelsverbanden cfr de Ferrariskaart (bulken, kouters en meersen)
 - voornamelijk akkers en weilanden, enkele (fruit) boomgaarden en serrecomplexen
 - irrigatiegrachten en kleine beekvalleien
 - lokale verkoop van streekproducten
- woonlinten en verspreide woningen en bedrijven
- grondgebonden recreatief en cultuurhistorisch netwerk
 - parken en heerlijkheden
 - historische hoeves
 - vlasverleden
 - recreatieve wandel- en fietsroutes



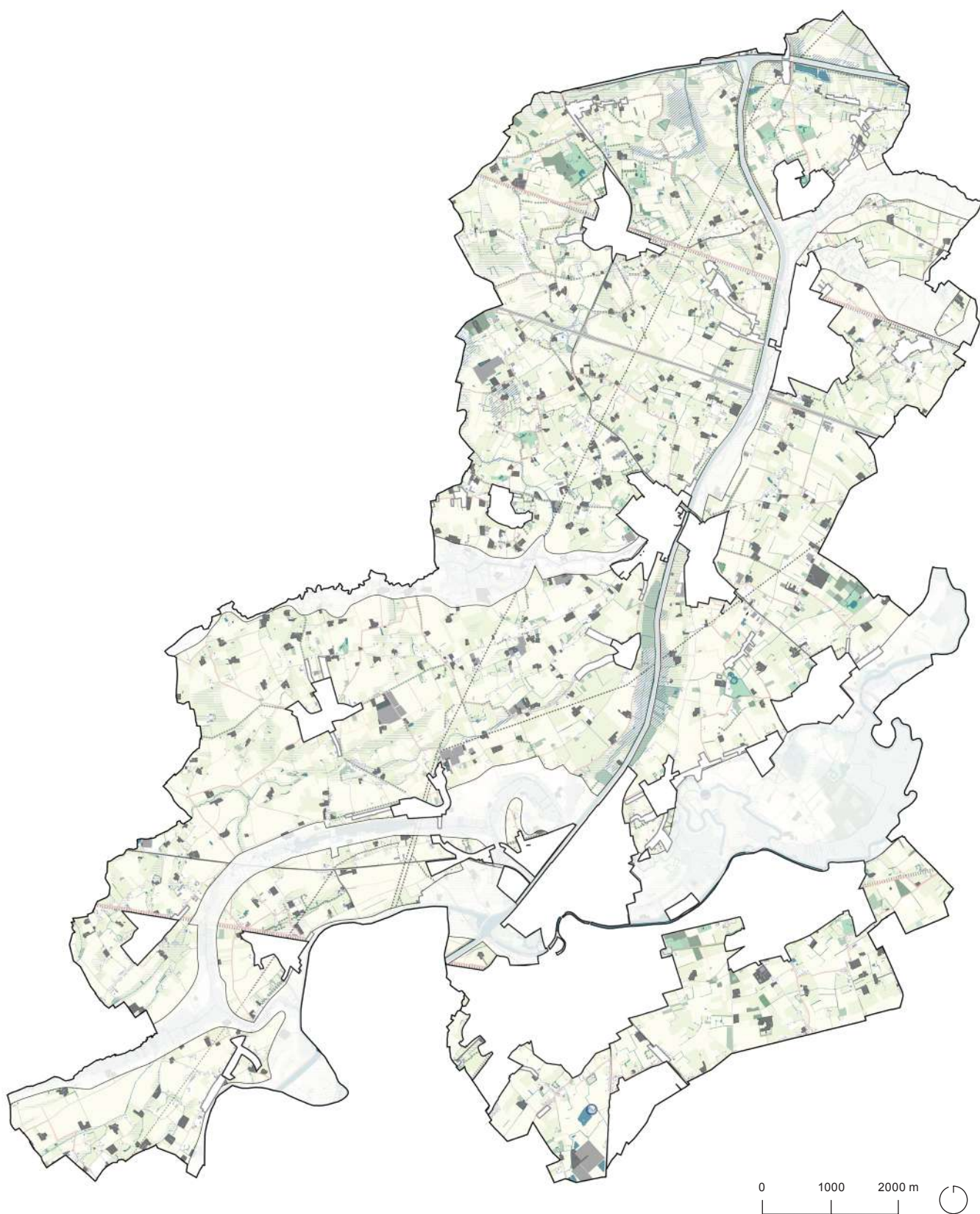
figuur 8 landbouwbedrijven in het kouter- en bulkenlandschap



figuur 9 lokale verkooppunten



figuur 10 zeventiendorpen wandelroute (stad Deinze)

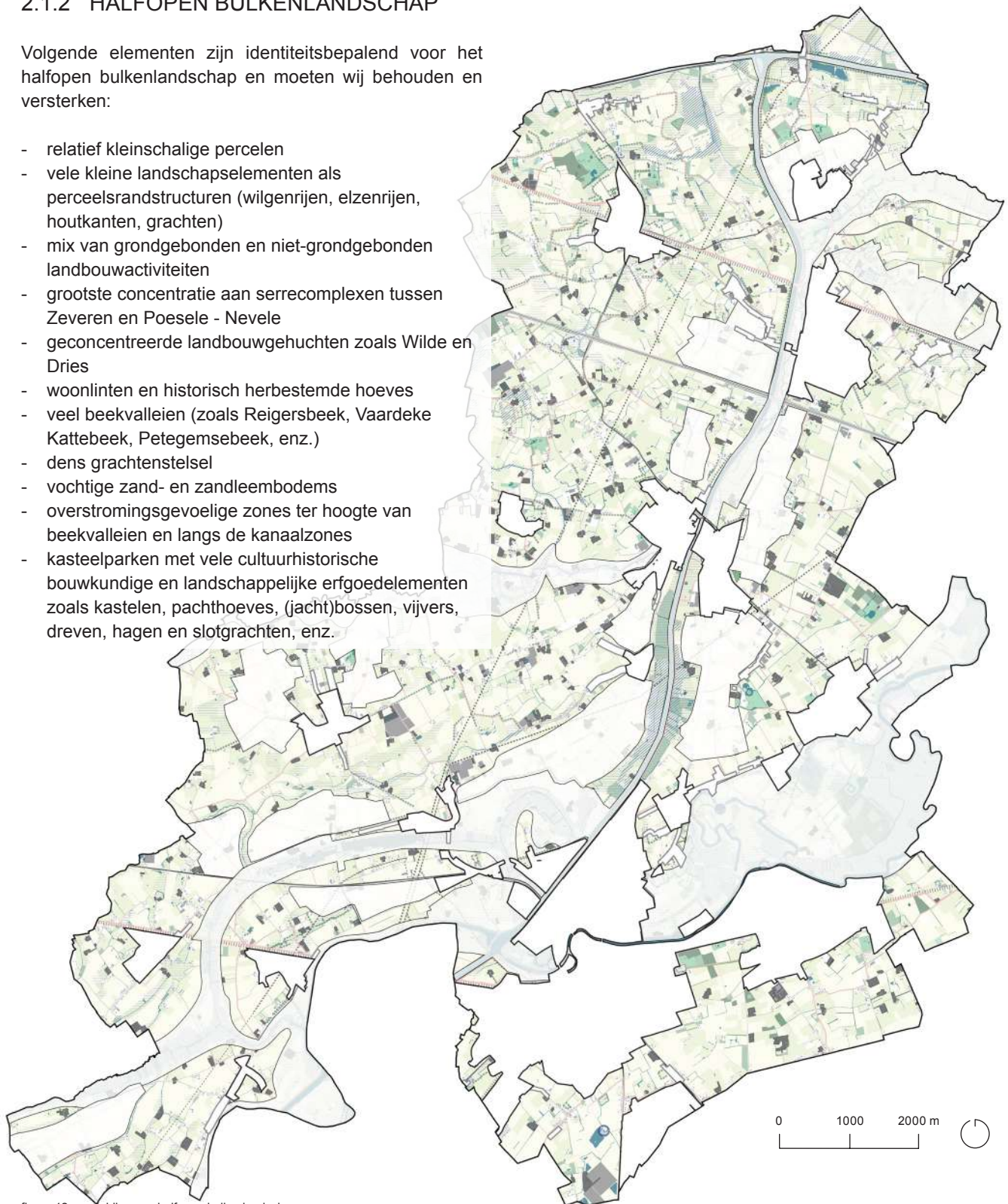


figuur 11 aanduiding van kouter- en bulkenlandschap

2.1.2 HALFOPEN BULKENLANDSCHAP

Volgende elementen zijn identiteitsbepalend voor het halfopen bulkenlandschap en moeten wij behouden en versterken:

- relatief kleinschalige percelen
- vele kleine landschapselementen als perceelsrandstructuren (wilgenrijen, elzenrijen, houtkanten, grachten)
- mix van grondgebonden en niet-grondgebonden landbouwactiviteiten
- grootste concentratie aan serrecomplexen tussen Zeveren en Poesele - Nevele
- geconcentreerde landbouwgehuchten zoals Wilde en Dries
- woonlinten en historisch herbestemde hoeves
- veel beekvalleien (zoals Reigersbeek, Vaardeke Kattebeek, Petegemsebeek, enz.)
- dets grachtenstelsel
- vochtige zand- en zandleembodems
- overstromingsgevoelige zones ter hoogte van beekvalleien en langs de kanaalzones
- kasteelparken met vele cultuurhistorische bouwkundige en landschappelijke erfgoedelementen zoals kastelen, pachthoeves, (jacht)bossen, vijvers, dreven, hagen en slotgrachten, enz.



figuur 12 aanduiding van halfopen bulkenlandschap



figuur 13 kleine landschapselementen ter hoogte van Hansbeke



figuur 14 bomenrijen als perceelsrandbegroeiing ter hoogte van Merendree



figuur 15 lintbebouwing



figuur 16 grachten en bomenrijen als perceelsrandbegroeiing



figuur 17 historische hoeves

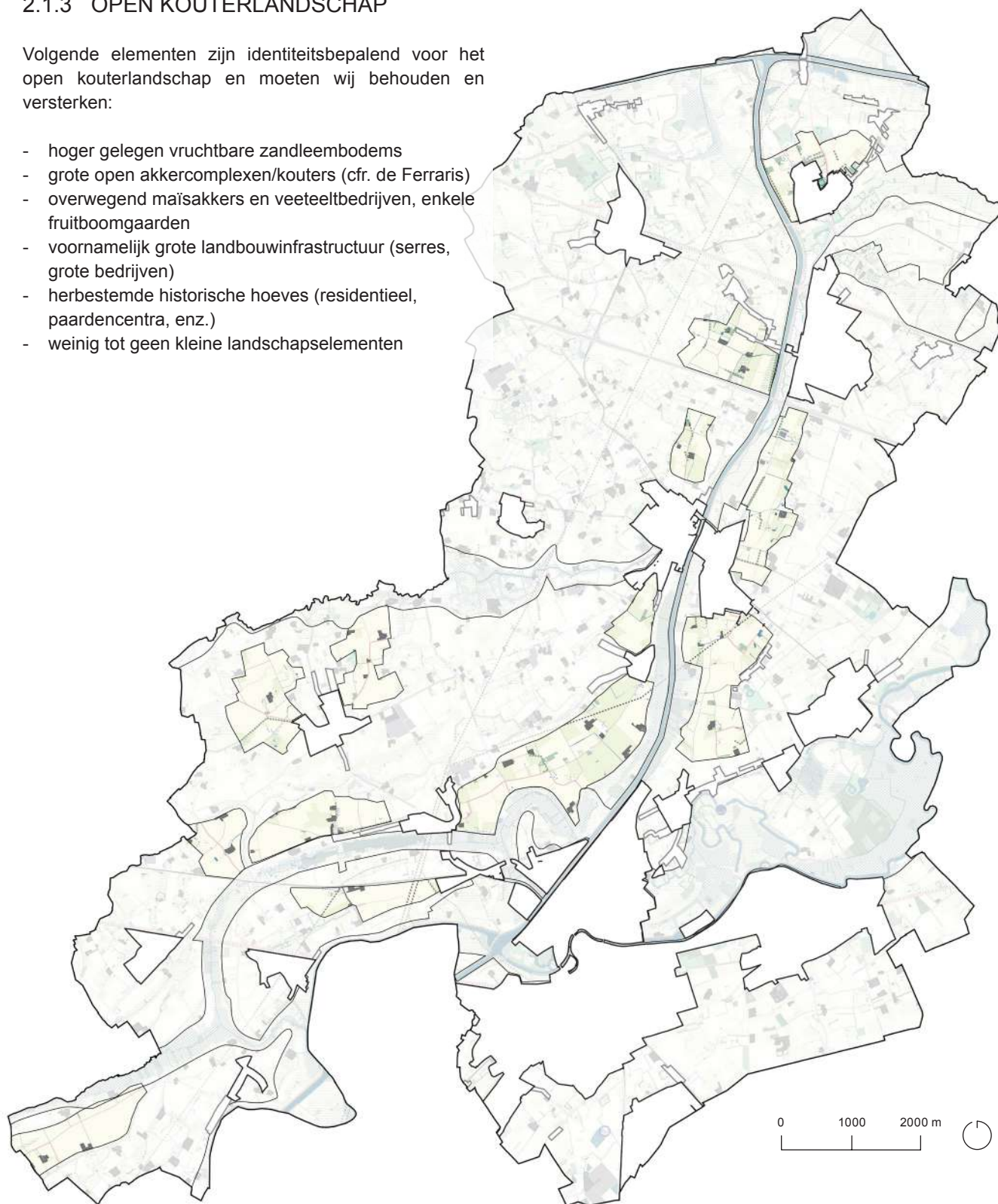


figuur 18 kasteeldomein

2.1.3 OPEN KOUTERLANDSCHAP

Volgende elementen zijn identiteitsbepalend voor het open kouterlandschap en moeten wij behouden en versterken:

- hoger gelegen vruchtbare zandleembodems
- grote open akkercomplexen/kouters (cfr. de Ferraris)
- overwegend maïsakkers en veeteeltbedrijven, enkele fruitboomgaarden
- voornamelijk grote landbouwinfrastructuur (serres, grote bedrijven)
- herbestemde historische hoeves (residentieel, paardencentra, enz.)
- weinig tot geen kleine landschapselementen



figuur 19 aanduiding van open kouterlandschap



figuur 20 open akkers tussen Wontergem en Vinkt



figuur 21 open landbouwgronden ten noorden van Grammene



figuur 22 grote open kouters



figuur 23 historische hoeves



figuur 24 geïsoleerde woningen omringd door landbouwgronden



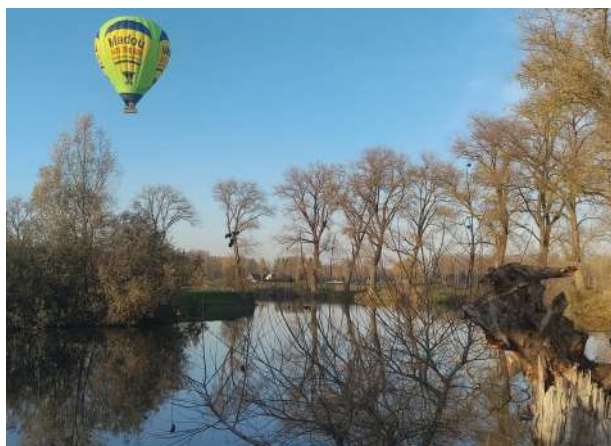
figuur 25 actieve landbouwbedrijven

2.2 VALLEILANDSCHAP

2.2.1 ALGEMEEN

Volgende elementen zijn identiteitsbepalend voor de valleilandschappen in Deinze en moeten wij behouden en versterken:

- structurerende valleien (meandering, reliëf) met waterrijk karakter
- verweving van natuur en landbouw:
 - natte natuur: graslanden, ruigtes, broekbossen, enz.
 - oeervervegetatie
 - weilanden en akkers aan de randen
- vele cultuurhistorische elementen:
 - bomenrijen en historisch permanente graslanden
 - kasteel van Ooidonk en kasteel van Kervyn de Meerendré
 - historische hoeves
 - trage wegen en buurtwegen
- recreatieve hotspots:
 - recreatieve wandelroutes, recreatief fietsnetwerk en -routes
 - zwemmen
 - vogelspotlocaties en natuurtoerisme



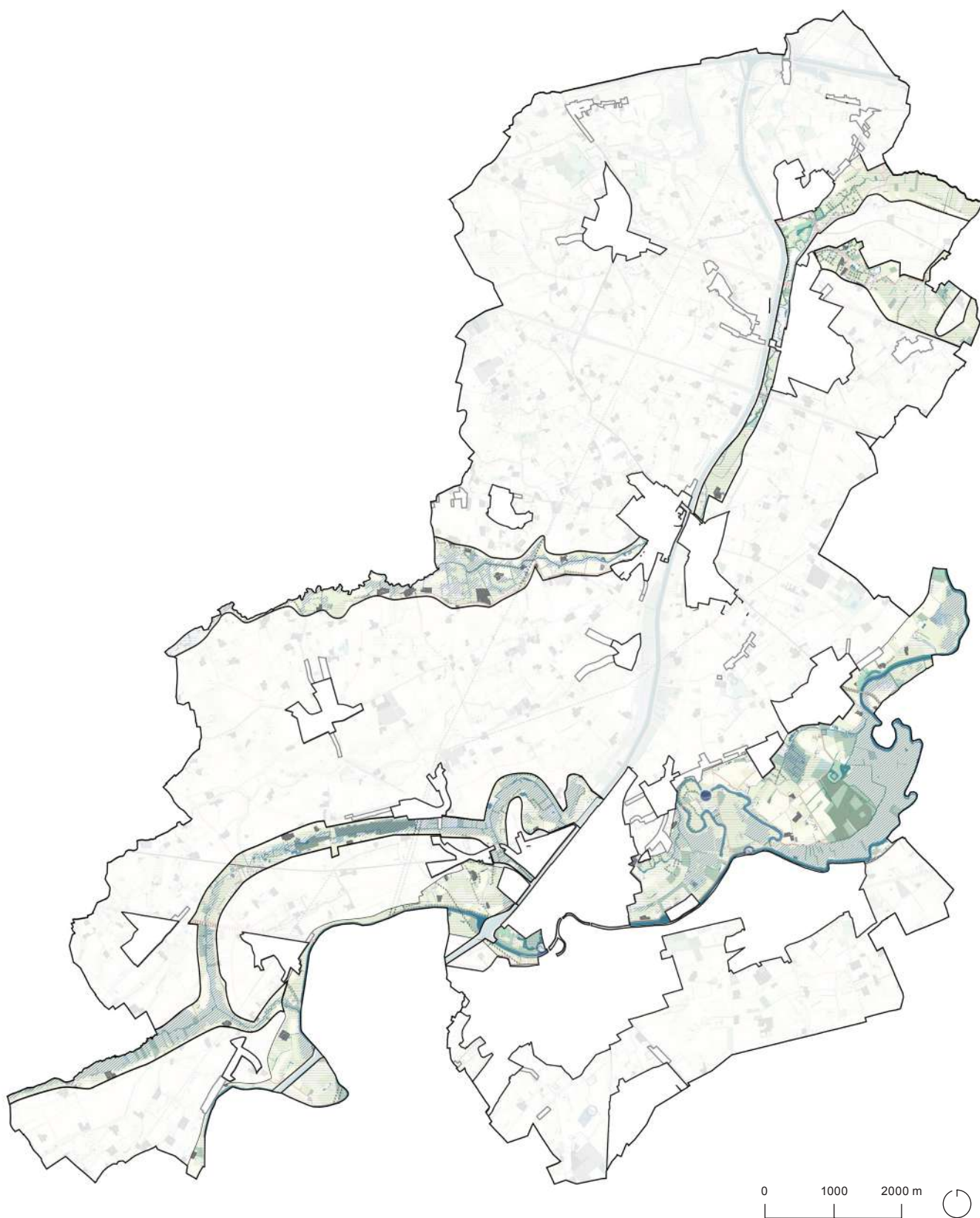
figuur 26 Maaigedijk (Laurent Tansens)



figuur 27 Poekebeek (stad Deinze)



figuur 28 Oude Mandel

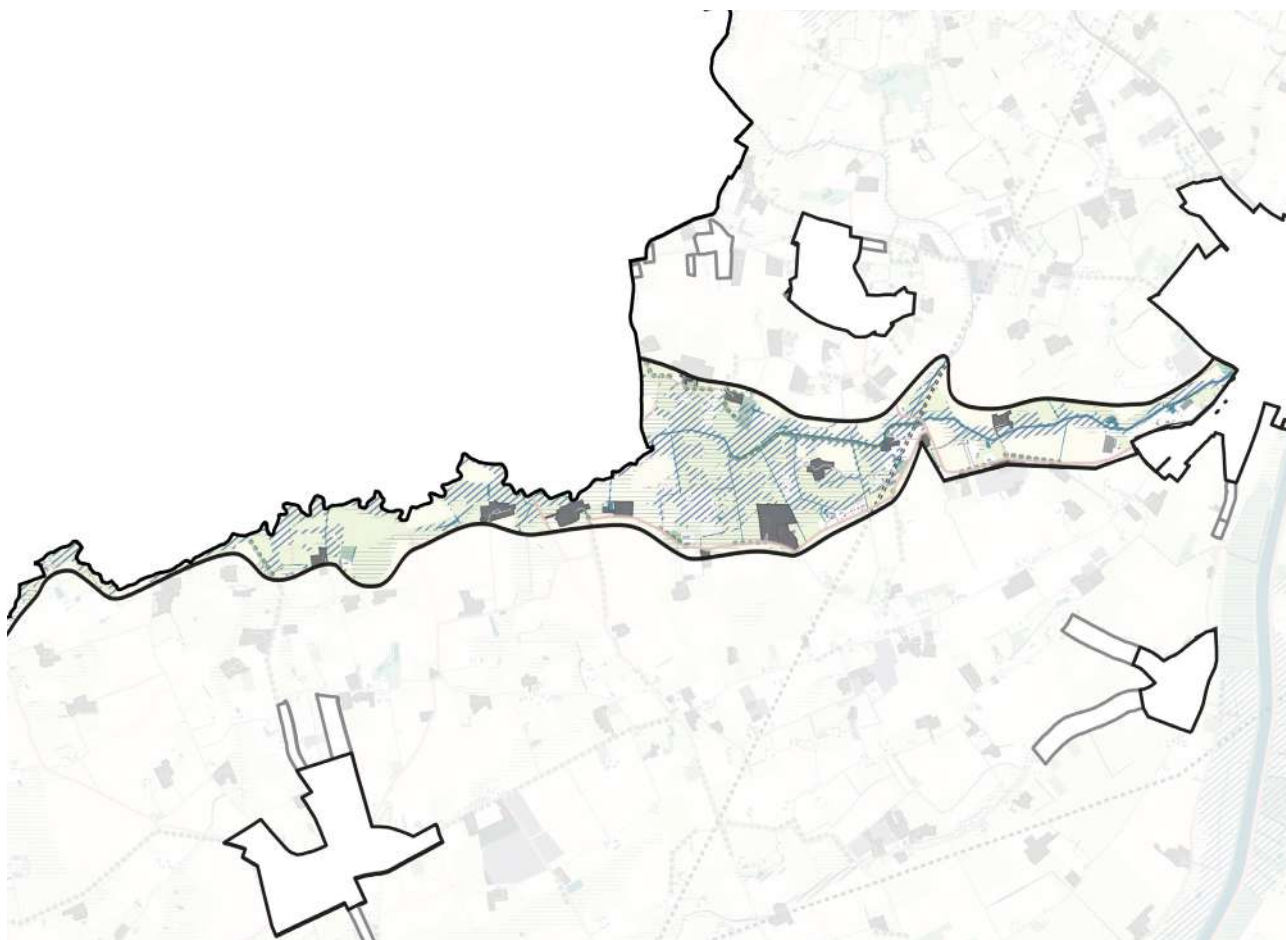


figuur 29 aanduiding van valleilandschap

2.2.2 POEKEBEEKVALLEI

Volgende elementen zijn identiteitsbepalend voor de Poekebeekvallei en moeten wij behouden en versterken:

- kronkelende beek te midden van aaneengesloten landbouwgebied
- lager gelegen natte zandleembodems
- afwisseling van graslanden en akkers
- knotwilgenrijen en solitaire bomen
- beheergebied voor ontwikkelingsbeheer soortenrijk grasland
- landbouwbedrijven en herbestemde hoeves op de valleiranden



figuur 30 aanduiding van Poekebeekvallei



figuur 31 Poekebeek ter hoogte van Oude Kerkstraat (Streetview)



figuur 32 Poekebeek (kajako)



figuur 33 Poekebeek ter hoogte van Vinkt (Streetview)



figuur 34 Poekebeek te Poesele (<https://deratel.wordpress.com>)



figuur 35 Poekebeek ter hoogte van Nieuwe Kerkstraat (Streetview)



figuur 36 Poekebeekvallei (nieuwsblad)

2.2.3 OUDE KALEVALLEI

Volgende elementen zijn identiteitsbepalend voor de Oude Kalevallei en moeten wij behouden en versterken:

- kleinschalig bulkenlandschap met veel bomenrijen (mede dankzij gerealiseerd landinrichtingsproject en erkenning als erfgoedlandschap)
- bosclusters tussen kanaal en Oude Kale ter hoogte van Landegem en Merendree
- afwisseling van graslanden en akkers richting Drongen
- biologisch waardevolle weilanden met sloten en (knot) bomenrijen
- Kasteel van Kervyn de Meerendré tussen Oude Kale en kanaal van Schipdonk
- fietssnelweg begeleid met dreefstructuur
- goed ontwikkelde structuurkenmerken van beek
- recreatief fietsnetwerk en wandelroutes
- overwegend onbebouwd met enkele historische woningen en hoeves als uitzondering



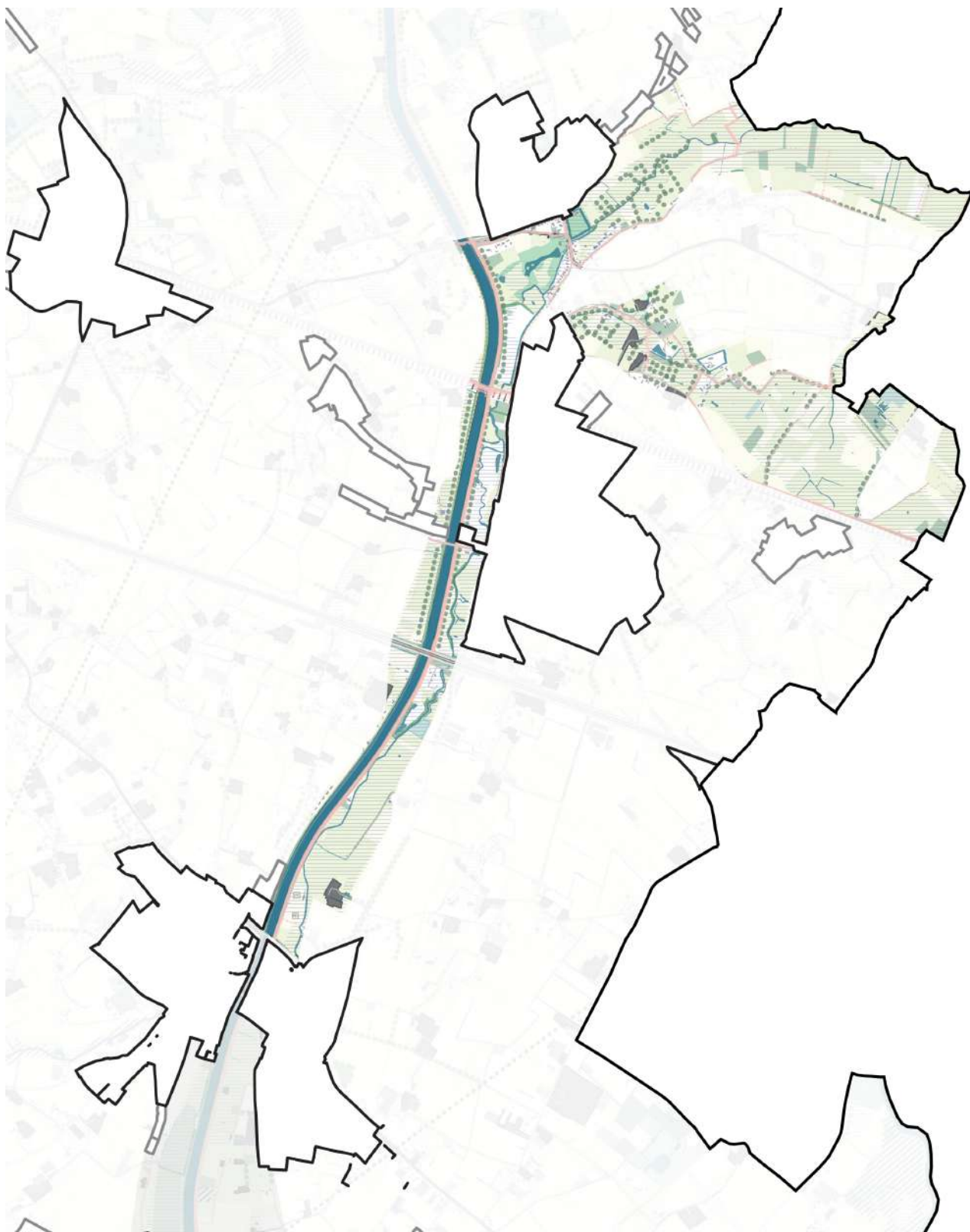
figuur 37 Oude Kale ter hoogte van Landegem



figuur 38 wandelroute Oude Kale (routeyou)



figuur 39 Oude Kalevallei (bron: <https://www.wandelverhaal.be/>)



figuur 40 aanduiding van Oude Kalevallei

2.2.4 MANDEL-, VONDEL- EN ZEVERENBEEKVALLEI

Volgende elementen zijn identiteitsbepalend voor de Zeverenbeekvallei en moeten wij behouden en versterken:

- structurerende vallei met uitgesproken reliëf
- enkele veenbodems
- zeer biologisch waardevolle en beschermde natte natuur (VEN- en habitatrichtlijngebied) zoals vogelkers-essenbos en essen-iepenbos
- cultuurhistorische landschapsrelicten zoals broekbossen, poelen, historisch permanente graslanden, (knot)bomenrijen en enkele percelen waar vlas werd geteeld (beschermd cultuurhistorisch landschap De Broeken)
- graslanden en akkers aan de randen (maïs en aardappelen)
- knuppelpad 'Zeveren Planke' tussen Zeveren en stadscentrum, knuppelpad tussen Grammene en Wontergem, GR128 en GR129
- enkele historische (soms vastgestelde) hoeves
- overwegend onbebouwd met enkele (agrarische) bedrijven en beperkte woonlinten als uitzondering



figuur 41 aanduiding van Mandel-, Vondel- en Zeverenbeekvallei



figuur 42 Zeveren Planke (bron: natuurlandpunt)



figuur 43 Zeverenbeekvallei (bron: <https://langsdeleie.be>)



figuur 44 De Blekerij (bron: <https://levendeleie.be/gebied/zeve>)



figuur 45 Zeverenbeekvallei (bron: <https://happylittlemoments.be/>)



figuur 46 Moerputten (bron: <https://levendeleie.be/gebied/zeve>)

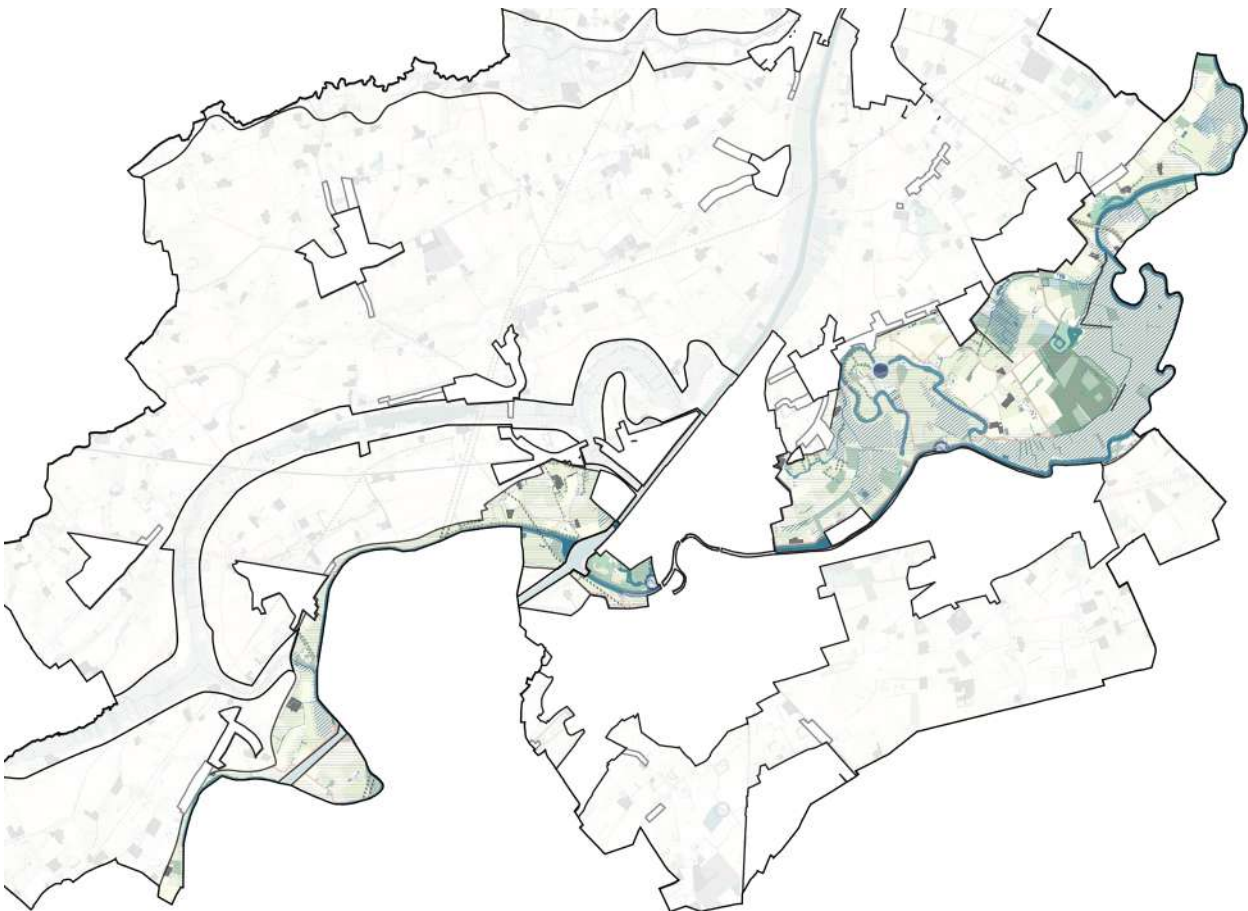


figuur 47 De Broeken (bron: beeldbank onroerend erfgoed)

2.2.5 LEIEVALLEI

Volgende elementen zijn identiteitsbepalend voor de Leievallei in Deinze en moeten wij behouden en versterken:

- brede meanderende vallei van Leie, Oude Leie en Leiemeander
- zeer biologisch waardevolle en beschermde natte natuur (VEN- en habitatrichtlijngebied)
- afwisseling van bossen, (historisch permanente) graslanden en akkers
- beschermd kasteelpark van Ooidonk
- vele kleine landschapselementen in de vorm van grachten en bomenrijen
- recreatieve hotspot: GR128 en andere wandel- en fietsroutes en -netwerk, recreatief medegebruik van kasteeldomein van Ooidonk, zwemmen in Vosselare Put, SUP en pleziervaart op Benedenleie, enz.
- park Brielmeersen als schakel tussen Leiemeander, Leie en Afleidingskanaal van de Leie
- cultuurhistorische relictten zoals vlasroterijen en historische hoeves.



figuur 48 aanduiding van Leievallei



figuur 49 sas van Astene (bron: Marie Anne Voet)



figuur 50 Leiemeersen ter hoogte van Grammene (bron: Cian Defoer)



figuur 51 oude Leie (bron: Jolien Van Brabander)



figuur 52 kasteel van Ooidonk



figuur 53 oude Leiemeersen

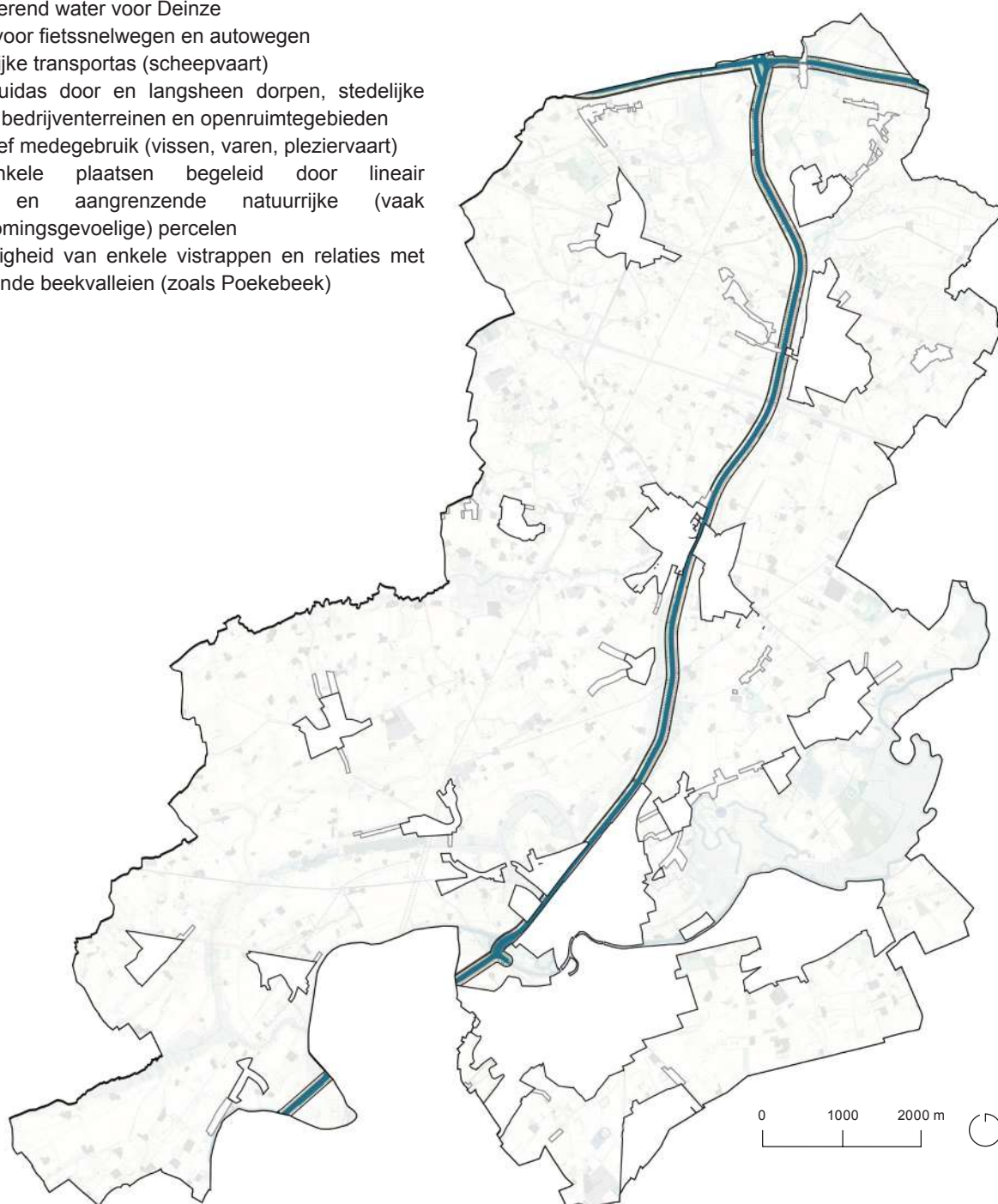


figuur 54 Vosselare Put

2.3 KANAALLANDSCHAP

Volgende elementen zijn identiteitsbepalend voor het kanaallandschap in Deinze en moeten wij behouden en versterken:

- structurerend water voor Deinze
- drager voor fietssnelwegen en autowegen
- belangrijke transportas (scheepvaart)
- noord-zuidas door en langsheen dorpen, stedelijke gebied, bedrijventerreinen en openruimtegebieden
- recreatief medegebruik (vissen, varen, pleziervaart)
- op enkele plaatsen begeleid door lineair groen en aangrenzende natuurrijke (vaak overstromingsgevoelige) percelen
- aanwezigheid van enkele vistrappen en relaties met omliggende beekvalleien (zoals Poekebeek)



figuur 55 aanduiding van kanaallandschap



figuur 56 kanaal ter hoogte van Merendree



figuur 57 kanaal ter hoogte van Meigem



figuur 58 kanaal ter hoogte van Landegem (bron: Sara Somers)

